

Kennisland
De heer P. Keller
De Ruijterkade 128
1011 AC AMSTERDAM

Kenmerk: 201700696

Den Haag, 4 mei 2017

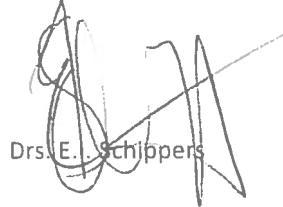
Geachte heer Keller,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E. Schippers

Aan de informateur
Mevrouw Edith Schippers
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 3 mei 2017

Betreft: kostendelersnorm AOW

Geachte mevrouw Schippers,

Een van de zaken waarover het volgende kabinet zich moet buigen is de afschaffing van de kostendelersnorm in de AOW, ook wel mantelzorgboete genoemd. De invoering van de kostendelersnorm is door het zittende kabinet uitgesteld tot 2019. Wij willen u dringend in overweging geven om bij de beslissing over de afschaffing van de kostendelersnorm in de AOW ook de kostendelersnorm in de AIO te betrekken. Het gaat in beide gevallen immers om AOW-gerechtigde ouderen.

Uit meerdere onderzoeken blijkt dat mantelzorgrelaties kwetsbaar zijn, ook in financieel opzicht. Het Nibud heeft berekend dat mantelzorgers te maken krijgen met een inkomensachteruitgang van soms meer dan dertig procent.¹ Ook wijzen wij op een onderzoek van Mezzo, de landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg, waaruit blijkt dat mantelzorgers onder meer te maken hebben met reiskosten, vervoerskosten, was- en reinigingskosten, extra telefoonkosten, extra kosten voor levensonderhoud, hulpmiddelen, kinderopvang, woningaanpassingen. 'De grootste groep respondenten (73%) geeft aan tussen de 1 en 200 euro extra per maand uit te geven. Dit komt neer op ongeveer 1.100 euro gemiddeld op jaarbasis,' concludeert de vereniging.²

In de *Ombuigings- en intensiveringslijst* van het departement van Financiën wordt erkend dat een persoon in de AIO met een inwonend meerderjarig kind door de kostendelersnorm er tot 350 euro netto per maand op achteruit kan gaan.

De kostendelersnorm toegepast op AIO uitkeringen heeft geen arbeidsmarkteffect, omdat AIO-gerechtigden immers de pensioengerechtigde leeftijd zijn gepasseerd.

Of de kostendelersnorm in de AIO een gunstig budgettair effect moet worden bewijfeld. Wanneer families als gevolg van de kostendelersnorm beperkt worden bij het verlenen mantelzorg, zal het extra beslag op zorgkosten hoger zijn dan de lagere uitkeringen aan besparing opleveren.

Uit het onderzoek van Panteia komt geen sluitend beeld van de effecten naar voren, maar wordt wel geconcludeerd dat de kostendelersnorm voor een deel van de doelgroep een negatieve invloed kan hebben op de keuze rond mantelzorg. Het SCP schrijft in zijn rapport dat op grond van de literatuur bekend is dat personen met een migratieachtergrond vaker hun ouders in huis nemen dan personen met een Nederlandse achtergrond.³

¹ [Inkomenseffecten voor mantelzorgers, Wijziging in situatie en beleid en de effecten voor mantelzorgers](#), Nibud, 2014.

² [Onderzoeksresultaten Extra kosten mantelzorg](#), Mezzo, Bunnik, september 2015.

³ [Co-wonen in context. Samenwonende generaties, mantelzorg en de kostendelersnorm in de AOW](#), SCP 2015, 22 en 25.

Uit de praktijk is ons inmiddels gebleken dat in een groot aantal situaties kinderen gedwongen zijn ervan af te zien een zorgbehoevende ouder in huis te nemen. Ook het in Amsterdam verrichte onderzoek van Regioplan wijst erop dat men minder bereid is zorgbehoevenden in huis te nemen omdat uitkeringen lager worden op het moment dat er meer personen op één adres wonen.⁴

De onlangs in de SZW-begroting over 2017 en 2018 opgenomen 7,5 miljoen t.b.v. bijzondere bijstand aan ouderen met een AOW-tekort, biedt ons inziens soelaas voor incidentele financiële problemen, terwijl het gaat om een structurele korting.

Het College voor de Rechten van de Mens heeft bepaald dat ofschoon AIO-gerechtigden voor negentig procent ouderen met een migratieachtergrond zijn, er geen sprake is van discriminatie, omdat bijstand en AOW als verschillende typen uitkering niet met elkaar mogen worden vergeleken en er daarom geen sprake is van gelijke gevallen. Wanneer de kostendelersnorm in de AOW niet wordt ingevoerd omdat mantelzorgrelaties daardoor kunnen worden ontmoedigd, en datzelfde argument geen aanleiding vormt om de AIO te ontzien, is er ons inziens naar de geest van de wetgeving wel degelijk sprake van ongelijke behandeling. Dit geldt temeer, omdat de ouderen met een AIO met afstand behoren tot de armste groep ouderen in Nederland.⁵

Om de hierboven genoemde redenen willen wij er met klem op aandringen om bij het besluit om de kostendelersnorm in de AOW niet in te voeren tevens te regelen dat de kostendelersnorm niet meer geldt voor ouderen met een AIO.

Met de meeste hoogachting,

Manon

Manon Vanderkaa
Directeur

Jos Werner
Vice voorzitter

Bouchaib Saadane
Voorzitter

Jaap van der Spek
Voorzitter

KBO-PCOB
Europalaan 40
3526 KS Utrecht
info@kbo-pcob.nl

KNVG
Hogeschoorweg 21
5911 EJ Venlo
secretariaat@knvg.nl

NOOM
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
jameiro@netwerknoom.nl

NVOG
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
nvog@gepensioneerden.nl

Sevil Ertürk
voorzitter IOT
Vechtensteinlaan 165
3555 XS Utrecht
www.iot.nl
Ahmed Charifi
vice voorzitter SMN
Postbus 14172
3508 SG Utrecht
info@smn.nl

⁴ [Gevolgen kostendelersnorm in Amsterdam](#), Regioplan 2015, 22.

⁵ [Tevreden met pensioen. Veranderende inkomens en behoeften bij ouderen](#), SCP 2012, 64.

NOOM
De heer B. Saadane
Postbus 2069
3500 GB UTRECHT

Kenmerk: 201700698

Den Haag, 4 mei 2017

Geachte heer Saadane,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.M. Schippers

2017006gg

Mevrouw drs. E.I. Schippers
Informateur
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum: 3 mei 2017

Betreft: **Prioriteiten voor het woonbeleid in het aankomend regeerakkoord**

Geachte mevrouw Schippers,

De keuzevrijheid van burgers in Nederland neemt zienderogen af. Het kunnen huren van een betaalbare woning is, met name in steden in de G4, inmiddels onmogelijk geworden.

De voorraad en de betaalbaarheid van sociale en midden huurwoningen neemt af door de volgende ontwikkelingen:

- door de krapte op de woningmarkt stijgen woningprijzen. Als gevolg daarvan ook de WOZ-waarden.
- door de koppeling van de huurprijzen aan de WOZ-waarde (woningwaardering). Hierdoor stijgen de aanbiedingshuren en neemt de voorraad sociale huurwoningen in de particuliere huursector af. Deze woningen worden vervolgens voor € 1000 of meer verhuurd in de vrije sector.
- de verhuurdersheffing. Hierdoor verkopen corporaties sociale huurwoningen en is er minder geld beschikbaar voor nieuwbouw, gematigd huurbeleid en investeringen in duurzaamheid.

Tegelijkertijd neemt de vraag naar sociale en midden huurwoningen de komende jaren toe terwijl het aantal sociale huurwoningen juist daalt, het middensegment niet beschikbaar is, en koopwoningen voor burgers met een modaal inkomen onbereikbaar zijn.

De Huurdersvereniging Amsterdam pleit er samen met de Woonbond voor dat onderstaande punten worden vastgelegd in het aankomend coalitieakkoord:

- stop met de verhuurderheffing. Corporaties hoeven dan geen woningen meer te verkopen en kunnen investeren in nieuwbouw, het verduurzamen van de bestaande voorraad en huurverlaging. Het tekort aan betaalbare huurwoningen wordt hiermee aangepakt en de energietransitie gefinancierd.
- stop de koppeling van de WOZ- waarde aan de huurhoogte. Hierdoor blijft de voorraad sociale huurwoningen betaalbaar en wordt de terugloop van het aantal sociale huurwoningen in de particuliere sector een halt toegeroepen. Dit draagt bij aan het oplossen van het tekort aan sociale huurwoningen.
- reguleer het middensegment. Zorg voor huurbescherming van woningen van € 710, 68 tot € 1.000,- per maand. Hierdoor kunnen mensen die iets meer verdienen dan € 40.439 per jaar ook in deze steden (blijven) wonen. Ook bij gezinsuitbreiding.
- versterk het middensegment. Corporaties moeten weer de mogelijkheid krijgen om te bouwen in het middensegment. Hierdoor neemt het middensegment toe waar een groot behoefte aan is.

Mocht u aanvullende informatie van ons nodig hebben dan is dit vanzelfsprekend mogelijk.

Namens de Huurdersvereniging Amsterdam,
met vriendelijke groet,

W. Terra
directeur

w.terra@huurdersvereniging-amsterdam.nl

Huurdersvereniging Amsterdam
De heer W. Terra
Weesperstraat 390
1018 DN AMSTERDAM

Kenmerk: 201700700

Den Haag, 4 mei 2017

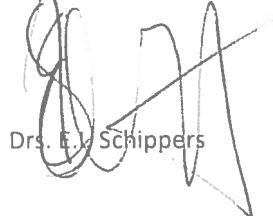
Geachte heer Terra,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Drs. E.J. Schippers". The signature is somewhat fluid and cursive, with a large, stylized initial 'E' or 'S' at the beginning.

201700701

Comité 21 maart
De coalitie tegen racisme en discriminatie in Nederland
Eerste Weteringplantsoen 2 C
1017 SJ Amsterdam

Aan informateur Drs Edith Schippers,
Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 30 april 2017

Betreft: Persoonlijk onderhoud over de toenemende discriminatie en racisme.

Geachte mevrouw Schippers,

In het kader van de formatie van het nieuwe kabinet, begrijpen we goed dat uw tijd zeer kostbaar is. Toch vragen we u een moment van uw tijd om met ons, vertegenwoordigers van meer dan 80 maatschappelijke organisaties, de dringende aanbevelingen van deze organisaties door te spreken om de noodzaak van gericht beleid in uw formatie onderwerp van gesprek te laten zijn.

Door toegenomen discriminatie, racisme en de angst die daar het gevolg van is, is het een uiterst urgent geworden onderwerp. De polarisatie in het land is groeiend. Het is niet meer voldoende om bij incidenten verontwaardiging uit te spreken, of het over te laten aan de lagere overheden.

Beleid vanuit de landelijke overheid om discriminatie en racisme tegen te gaan is steeds dringender nodig. De noodzaak om concrete afspraken hierover te maken, daarom ook. Een reageerakkoord waarin dit gebeurt, is daarom essentieel voor de vrede, veiligheid en stabiliteit van *iedereen* woonachtig in dit land.

Onze organisaties hebben daartoe een rapport opgesteld waaruit concrete aanbevelingen voortvloeien.

Graag zouden wij, samen met vertegenwoordigers van de maatschappelijke organisaties, de urgentie van dit thema en onze aanbevelingen persoonlijk, in een onderhoud met u toelichten.

In de bijlage vindt u een samenvatting van het rapport. Daarin kunt u de meest dringende aanbevelingen lezen.

Wij vertrouwen erop uw positieve antwoord spoedig tegenmoet te zien.

Hoogachtend,

Comité 21 maart
Tel. nr : 020-4288825
www.21maartcomite.nl

Bijlage: Samenvatting rapport 'Samen bruggen bouwen'

10 discriminatiegronden & 65 aanbevelingen tegen racisme en discriminatie

TERUGBLIK OP DE ACTIVITEITEN VAN 2016

In de aanloop naar de demonstratie in maart 2016 vonden achttien bijeenkomsten plaats waarin tien discriminatiegronden aan de orde kwamen. Er werden discussies gevoerd, sprekers gehoord en aanbevelingen gedaan voor een inclusief Nederland. Vanuit al deze bijeenkomsten ontstond een rapport met 65 aanbevelingen tegen racisme en discriminatie. De bijeenkomsten kwamen tot stand door veel enthousiaste vrijwilligers en duizenden betrokken burgers. Hieronder een zeer beknopte samenvatting van het rapport.

Racisme en discriminatie in Nederland

Vaak wordt Nederland een tolerant land genoemd en gesuggereerd dat er weinig tot geen discriminatie, racisme of uitsluiting is. Niets minder is waar.

Vrijheid van meningsuiting is een groot goed. Onbeperkt beleidigen, met de dood bedreigen als men een afwijkende mening hoort, agressie ten volle uiten of ongefundeerd beschuldigen vallen hier volgens velen ook onder. Het actief uitdragen dat discriminatie, uitsluiting en racisme te allen tijde onacceptabel is, lijkt in deze 'vrijheid van meningsuiting' echter eerder een belemmering dan een belangrijk goed. Hierin ligt een contradictie.

Het ECRI adviseert Nederland om zich in de aanpak van racisme en discriminatie meer te richten op de oorzaken en op het bevorderen van kennis en bewustwording. Alléén maatregelen in de sfeer van recht en registratie noemen zij niet afdoende.

Juist in deze tijd is het belangrijk om samen te werken en een vuist te maken tegen elke vorm van racisme en discriminatie en te streven naar een rechtvaardige, solidaire en open maatschappij, waarin geen plaats is voor racisme, discriminatie, islamofobie, antisemitisme, sekseisme, homofobie of welke vorm van uitsluiting of discriminatie ook. Samen met alle burgers en alle instituties, ook de politiek.

Islamofobie

Negatieve beeldvorming over 'de Islam' en moslims is de afgelopen jaren toegenomen. Nieuws over gewelddadige extremisten die de Islam als legitimatie gebruiken voor hun doeleinden, beheersen in steeds grotere mate de media. Door een groeiend aantal Nederlanders wordt de islam ervaren als een bedreiging voor de seculiere democratische rechtstaat. Islamofobie wordt in Nederland nog niet erkend als aparte discriminatiegrond, de discriminatie van moslims wordt door een aantal ADV's niet als dusdanig geregistreerd. Uit Europese cijfers over islamofobie blijkt dat 75% van de slachtoffers die melding doen vooral (moderne, gesluierde) vrouwen zijn, terwijl de daders voor meer dan 75% witte mannen zijn.

Anti-zwart Racisme

De VN heeft 2015 – 2024 uitgeroepen tot 'the decade of people of African descent' tegen de wereldwijde structurele achterstelling van mensen van Afrikaanse afkomst. In Nederland komen onder de discriminatiegrond 'ras' de meeste meldingen bij de ADV's binnen. Een zwarte Piet staat al jaren symbool voor raciale en racistische stereotypering van zwarten. Hij is voor een deel van de Nederlandse bevolking zeer kwetsend. Maar de anti-zwart discriminatie blijkt niet enkel uit het bestaan van zwarte piet. Apegeluiden bij voetbalwedstrijden, het 'rot op naar je eigen land', een pop van een

voetballer met een strop om de nek, het onbegrip over de weerstand tegen afbeeldingen op de gouden koets, dit alles duidt op een weinig ontwikkeld bewustzijn binnen de Nederlandse samenleving. Ook etnisch profileren en stigmatisatie nemen toe. Er is een grotere armoede en werkloosheid onder zwarte mensen in Nederland en verhoudingsgewijs bekleedt slechts een klein aantal mensen een publiek ambt. Toch wordt dit racisme niet erkend.

Antisemitisme

Nog steeds komt uit jaaroverzichten van ADV's een structureel antisemitisme naar voren. De CIDI Monitor Antisemitische Incidenten registreerde in 2015 een toename van antisemitisme op scholen en door spreekkoren bij sportevenementen. Meldingen stijgen opvallend na gebeurtenissen in het Midden-Oostenconflict, terreuraanslagen in het buitenland gericht op joodse personen, objecten of aanslagen waarbij er een (veronderstelde) link is met antisemitisme.

Een definitie van antisemitisme is niet eenvoudig. Sommige definities includeren kritiek op de staat Israël. De meningen hierover zijn verdeeld. Buiten discussie staan gebeurtenissen zoals het scanderen van antisemitische leuzen door PSV-voetbalsupporters na een overwinning in mei 2016, en de mogelijkheid die neonazi's tijdens de dodenherdenking in Leiden kregen om een krans te leggen met een zeer provocerende tekst.

Vluchtelingen en vluchtingenhaat

Nederland is op dit moment niet het beste klimaat voor vluchtelingen door de heersende xenofobie. Gewelddadige protestacties tegen AZC's, bekladden van huizen waar vluchtingen gezinnen wonen, het bedreigen van mensen op straat bevestigen dit beeld. Regering en politieke partijen dragen bij aan een negatief klimaat door uitspraken zoals 'vluchtelingen blazen onze publieke voorzieningen op', 'ze komen hier alleen voor onze medische voorzieningen' of 'kom in verzet'. Ook de media dragen daaraan bij door negatief en polariserend te berichten over vluchtelingen, zoals na de gebeurtenissen tijdens de nieuwjaarsviering in Keulen.

Veel Nederlanders zetten zich in voor vluchtelingen, maar dit blijft onderbelicht door het herhaalde verwijzen naar het 'vluchtingenprobleem'. De gebezige terminologie ontmenselijkt de individuele verhalen. De Kinderombudsman heeft herhaaldelijk gewezen op de kwetsbare positie van kinderen tijdens de vlucht. Uitzetting van kinderen omwille een rigide uitoefening van regels leidt tot een steeds tot een krachtig pleidooi voor de Universele Rechten van het Kind.

Discriminatie van LHBT's

Het aantal door de politie geregistreerde incidenten van LHBT-discriminatie is van 428 in 2009 toegenomen naar 1.403 in 2014. Hoewel veiligheid van LHBT's sinds 2015 als topprioriteit van politie en justitie is aangemerkt, zijn volgens het COC nog onvoldoende initiatieven geconcretiseerd.

Er is een gebrek aan informatie gericht op LHBT-problematiek bij vluchtelingen. Bij sociale uitsluiting en bedreigingen in opvanglocaties blijkt het COA niet naar bevrediging in staat de LHBT-vluchtelingen voldoende te ondersteunen.

Discriminatie van gehandicapten

De Nederlandse regering heeft in 2007 het VN-verdrag getekend voor rechten van mensen met een handicap. Dit verdrag handelt over gelijke rechten voor mensen met een beperking. Toch blijkt het voor mensen met een beperking nog steeds lastig om zelfstandig aan het openbare leven deel te nemen. Bijvoorbeeld openbaar vervoer, internetsites en gebouwen zijn vaak ontoegankelijk.

Seksisme

Ongelijke behandeling tussen mannen en vrouwen is in Nederland op sommige gebieden nog steeds een feit. Naast sociaal-maatschappelijke ongelijkheid is seksueel geweld een niet-erkend probleem. In 2014 bleek uit Europees onderzoek dat 44% van de

Nederlandse vrouwen te maken kreeg met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het gemiddelde in Europa ligt op 33%. Er is kritiek op manier waarop de Nederlandse politie omgaat met zedenmisdrijven, zoals de 'bedenktijd' van twee weken voordat er aangifte gedaan kan worden. Het hedendaagse Nederlandse feminisme moet inclusief zijn voor alle vrouwen, dus ook voor vrouwen van kleur en transvrouwen.

Discriminatie in het Onderwijs

Onderwijs speelt een belangrijke rol in het tegengaan van racisme en discriminatie. Goed en divers onderwijs hoort, ongeacht de etniciteit of opleiding van ouders gelijke kansen te bieden aan ieder kind. De inspectie van onderwijs constateert (resp. in 2007 en 2016) dat veel leerlingen uit etnische minderheidsgroeperingen een lager schooladvies krijgt en dat kinderen van hoogopgeleide ouders hogere schooladviezen krijgen, naar betere scholen gaan en uiteindelijk een hoger diploma halen dan even intelligente kinderen van laagopgeleiden.

Onder MBO-studenten is sprake van discriminatie bij de zoektocht naar stageplaatsen. Het gaat hierbij vooral studenten die een hoofddoek dragen, jongens met Marokkaanse achtergrond en studentes die zorgtaken hebben.

Discriminatie op de arbeidsmarkt

Jongeren met een andere dan witte huidskleur of een niet-Nederlands klinkende achternaam krijgen lagere schooladviezen, de kans op een de stage is geringer en ondanks goede diploma's is de kans op een baan kleiner. Niemand zou zich in Nederland éxtra 'moeten invechten' op grond van achtergrond/etniciteit.

Etnisch profileren en demonstratierecht

'Etnisch profileren' is een vorm van discriminatie en daardoor in strijd met de mensenrechten. Het draagt bij aan een negatieve beeldvorming over etnische minderheden en zorgt voor wantrouwen bij burgers. Het schaadt de legitimiteit van de Nederlandse politie. Daarnaast krijgen mensen van een andere dan Nederlandse afkomst vaak hogere boetes en worden vaker terechtgewezen. Bovendien zijn incidenten in Nederland gerapporteerd van politiegeweld met raciale bias.

Bij demonstraties zijn incidenten vaak te voorkomen door gedegen voorlichting door overheidstanties. Er is onduidelijkheid in informatie over de rechten en de plichten aan de demonstrerende burger.

Tot slot

De oorzaak van discriminatie ligt vaak in stereotype opvattingen en vooroordelen die iedereen heeft. Dat onderkennen is een eerste stap en een noodzakelijke voorwaarde om te zorgen dat stereotypen geen rol meer spelen in het dagelijks leven.

Leiders kunnen een inclusieve samenleving onderbouwen waar diversiteit gezien wordt als kracht en bron van inspiratie. Het is daarbij nodig om stelling te nemen tegen discriminatie en racisme. Hierbij kan men profiteren van de input uit maatschappelijke groepen en belangenorganisaties die beschikken over relevante ervaring en kennis.

De Nederlandse multiculturele samenleving is anno 2016 een gegeven. Zij is aan verandering onderhevig, een verandering die richting krijgt door de inzet van alle betrokkenen in de samenleving.

Nederland is een kleurrijke samenleving die blijft bloeien, inspireren en intrigeren. Door verschillen kan het soms ook botsen en dit maakt samenleven vooral spannend en vernieuwend. Laten we daarom samen onze verschillen vieren.

EMCEMO
1^e Weteringplantsoen 2C
1017 SJ AMSTERDAM

Kenmerk: 201700702

Den Haag, 4 mei 2017

Geachte heer en/of vrouw,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.M. Schippers

201700703

Aan mevrouw drs. E.I. Schippers, informateur
p/a Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

De Bleek 10
3447 GV Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL 41BNGBH0285009672

Onderwerp: Zet duurzaamheid voorop: geen olie- en gaswinning onder Woerden

Uw Kenmerk:

Uw brief van:
geregistreerd onder nr.:

Datum 1 mei 2017

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeld door:

Verz. 03 MEI 2017

17U.10383

0348 - 428353 / J.L. van den Dool

Geachte mevrouw Schippers,

Op verzoek van de raad en namens alle inwoners van de gemeente Woerden vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Grotendeels onder grondgebied van de gemeente Woerden, boven dien onder een woonwijk met 10.000 inwoners, bevindt zich een olie- en gasveld, het zogenaamde Papekopveld. In de brief van 21 april 2015 aan de Tweede Kamer heeft de Minister van Economische Zaken aangegeven dat het in 2009 goedgekeurde winningsplan niet meer actueel is. Indien vergunninghouder Vermilion het olie- en gasveld daadwerkelijk zou willen ontwikkelen, moet het bedrijf daarom een gewijzigd winningsplan indienen.

Duurzaamheid voorop: geen fossiele brandstoffen meer

De gemeente Woerden en haar inwoners zijn van oordeel dat het absoluut onwenselijk en niet acceptabel is dat er nog gas of olie uit het veld gewonnen wordt. Wat ons betreft komt er dus überhaupt geen gewijzigd winningsplan, laat staan dat er toestemming van de Minister komt om daadwerkelijk tot ontwikkeling van het veld over te gaan. Kort gezegd omdat dit maatschappelijk onuitvoerbaar is.

Sinds het Klimaatakkoord van Parijs is het terugdringen van de CO₂-uitstoot sterker dan ooit op de agenda gezet. De gemeente Woerden streeft er naar om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Daartoe is door de gemeente recentelijk in samenspraak met inwoners, bedrijven en stakeholders een concreet actieplan opgesteld. Alles is er op gericht om het gebruik van fossiele brandstoffen (versneld) af te bouwen en in te zetten op het gebruik van duurzame energiebronnen (zon, wind, biomassa en aardwarmte). Bij dat beeld past niet dat een klein olie- en gasveld, zoals het Papekopveld nog tot ontwikkeling wordt gebracht. Zolang die optie door de Minister echter nog wel wordt open gehouden, zorgt dat voor veel onrust onder de inwoners. Zij zijn bang voor de negatieve gevolgen, zoals schade

Op alle leveringen en overeenkomsten zijn onze algemene inkoopsvoorwaarden van toepassing.
(www.woerden.nl)

als gevolg van trillingen en extra bodemdaling bovenop de sterke natuurlijke bodemdaling die we in het Groene Hart al kennen.

Aan de partijen in het volgende kabinet vraag ik daarom financieel en beleidsmatig nadrukkelijker in te zetten op een stimulering van het gebruik van duurzame energiebronnen. En nadrukkelijk niet, zoals nu gebeurt, in te zetten op het stimuleren van het ontwikkelen van de kleine olie- en gasvelden, zoals het Papekopveld. Dat laatste is wat de gemeente Woerden betreft echt een signaal in de verkeerde richting. De gemeente Woerden weet zich daarin gesteund door de provincie Utrecht. De provincie heeft immers recentelijk aangegeven elke gelegenheid te zullen gebruiken om het Rijk ervan te overtuigen dat het aanboren van nieuwe aardgasbronnen niet bijdraagt aan de gewenste transitie naar duurzame energie.

De gemeente Woerden is graag bereid haar standpunt toe te lichten en met de volgende verantwoordelijk bewindspersonen nader van gedachte te wisselen. Een afschrift van deze brief gaat tevens naar de woordvoerders van de fracties in de Tweede Kamer. Ik wens u tot slot veel succes met uw verdere werkzaamheden ten behoeve van de vorming van een nieuw kabinet.

Met vriendelijke groet,
de burgemeester van Woerden

V.J.H. Molkenboer

Gemeente Woerden
De heer V.J.H. Molkenboer
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

Kenmerk: 201700704

Den Haag, 4 mei 2017

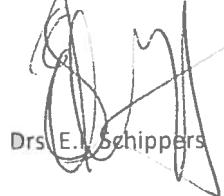
Geachte heer Molkenboer,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature consisting of several loops and strokes, appearing to read "Drs. E. J. Schippers".

201700705

Mevrouw drs E.I. Schippers
Informateur
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Brightlands

HIGH TECH CAMPUS

Kennispark Twente

LEIDEN BIO SCIENCE PARK

TU Delft

UTRECHT SCIENCE PARK

wage ningen campus

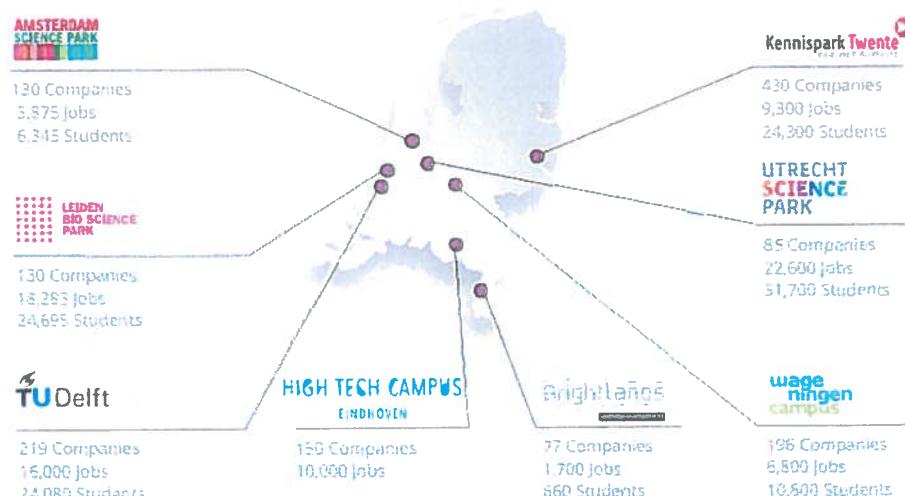
Onderwerp versterken kennis- en innovatiesysteem in Nederland
Datum 3 mei 2017

Geachte mevrouw Schippers,

Nederland is een sterk kennisland en loopt voorop in de wereld. Om die positie te behouden, zal veel in kennis geïnvesteerd moeten worden. Vele partijen hebben daarvoor al een lans gebroken, zoals de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI), de VSNU, VNO-NCW en MKB Nederland en de Kenniscoalitie. De acht Top Science Parken onderstrepen dit belang en denken een waardevolle rol te kunnen spelen in het versterken van het Nederlandse kennis- en innovatiesysteem.

Onze kracht

Op de scienceparken werken universiteiten, onderzoeksinstellingen en bedrijfsleven intensief samen om fundamentele kennis om te zetten in bedrijvigheid, daarbij sterk gesteund door regionale overheden (triple helix model). Deze waardeketen zorgt ervoor dat de kennis én bedrijvigheid van toegevoegde waarde blijven voor de Nederlandse economie.

Elk sciencepark is sterk verankerd in de regionale economie.¹

¹ Brochure Top Science & Innovation Parks in the Netherlands, Motor of a strong and sustainable economy, september 2016

De kracht van de scienceparken zit in de thematische focus op specifieke inhoudelijke kennisdomeinen, in de aanwezigheid van bijbehorende specifieke infrastructuur (gebouwen en apparatuur) en in het bijeenbrengen van innovatieve kennis en (internationaal) talent. Vanuit deze focus ontwikkelen wij als 'scharnierpunten' naast excellente fundamentele kennis ook 'excellente toepassingskennis' en brengen deze innovatieve technologische kennis tot marktapplicaties. Naar onze mening momenteel nog dé ontbrekende schakel in de kenniswaardeketen. Als top scienceparken kunnen wij vanuit onze expertise een nuttige spil vormen in de internationale strijd om talent en als motor in de ontwikkeling naar een circulaire economie en inclusieve groei.

Onze behoefte

Voor ons als Top Science Parken is het belangrijk dat, naast de noodzakelijke (overheids)investering in de fundamentele wetenschappen, ook wordt geïnvesteerd in toepassingskennis. Naar onze mening zal dit leiden tot een opschaling van het aantal kennistransfers naar de markt en tot een versterking van publiek-private investeringen. Onze behoefte richt zich op drie onderwerpen:

- toegepaste kennis Versterking van de hele keten van fundamentele kennis via instituten toepassingskennis naar marktapplicaties (€ 250 miljoen/jaar).
- R&D infrastructuur Doorontwikkeling van het Toekomstfonds voor de financiering van vooral de onrendabele top (€ 100 miljoen/jaar)
- vastgoed Mogelijkheden om commercieel vastgoed te realiseren op de scienceparken onder andere voor vestiging van startups, scale-ups en volwassen bedrijven

In bijgevoegd document treft u een nadere onderbouwing en een concrete uitwerking aan.

Wij verzoeken u vriendelijk om bovengenoemde behoeften van de acht Top Science Parken in uw informatiewerkzaamheden mee te nemen. Mocht u een nadere toelichting willen ontvangen, dan ben ik daartoe graag bereid. U kunt mij bereiken via e-mail op bert.kip@brightlands.com of telefonisch via nummer 088 – 999 5703.

Wij wensen u veel succes met het volbrengen van uw belangrijke taak.

U bij voorbaat dankend voor de door u te besteden aandacht aan ons verzoek, verblijven wij met gevoelens van de meeste hoogachting,

namens de Top Science Parken,

Bert Kip, Voorzitter

N.B.: Gezien het belang van het onderwerp hebben we de vrijheid genomen een afschrift van deze brief te sturen naar de onderhandelaars van de fracties en andere belanghebbenden.

Bijlagen

1. Factsheet en wensen Top Science Parken in Nederland, 1 mei 2017
2. Brochure Top Science & Innovation Parks in the Netherlands, Motor of a strong and sustainable economy, september 2016

Top Science Parks in the Netherlands

Motor of a strong and sustainable economy

Schets van de huidige situatie

Nederland is een van de meest concurrerende economieën van de wereld¹. We staan te boek als geavanceerd en innovatief. Als topkennisland, waar baanbrekend onderzoek wordt gedaan en nieuwe technologieën worden ontwikkeld. Met verschillende topuniversiteiten die hoog scoren in de verschillende internationale ranglijsten. Een sterke positie in de wereld-economie die Nederland graag behoudt en waar kapers op de kust zijn.

Tegelijkertijd bevindt de wereld zich in een fase van transities. Digitalisering, gezondheidszorg, voedselveiligheid en duurzaamheid zijn voorbeelden van 'grand challenges' waarmee we ons geconfronteerd zien. In onze digitaliserende wereld is steeds meer en sneller data beschikbaar, dat biedt mogelijkheden voor geheel nieuwe businessmodellen.

In waarde-ketens verschuiven machten en krachten. Gebruik versus bezit is hier een goed voorbeeld van. Airbnb is een hotelketen zonder eigen hotelkamers, Uber een taxibedrijf zonder eigen taxi's. De prikkels in de waardeketen gaan volledig op zijn kop. En dus ook de verdienmodellen en economische krachten. Nieuwe organisaties en structuren ontstaan, gevestigde krachten verdwijnen.

Rol van Top Science Parks in Nederland

In het behouden en versterken van de positie van Nederland kunnen de acht grote science parken een grote en belangrijke rol spelen. Naast een internationale positie als kenniseconomie is ook een wereldwijde toppositie in het omzetten van kennis in business (valorisatie) noodzakelijk.

De science parken zijn bij uitstek de plekken waar kennis omgezet wordt in bedrijvigheid en in waarde² voor Nederland en onze economie. Niet alleen betreft het hier startups, maar ook en met name de scale up fase is een fase waarin de parken hun ondersteunende rol spelen.

De acht top science parken in Nederland hebben hun krachten gebundeld en trekken gezamenlijk op in de profiling van het science park als motor van een sterke en duurzame (regionale) economie. Door de samenwerking te zoeken en gezamenlijk naar buiten te treden, bieden de acht grote science parken een breed pallet aan kennis en een diversiteit aan onderzoek.

Elk science park opereert vanuit het eigen specifieke kenniscluster bestaande uit een universiteit en hogeschool, een Universitair Medisch Centrum (in aantal gevallen), bedrijven (van start-up tot corporate) en meerdere kennisinstellingen. De inhoud is leidend voor elk science park. En vanuit die inhoud is het de opgave om de valorisatie van de kennis in het cluster te versterken. Dit doen we door op te treden als facilitator, enabler en matchmaker. De science parken begeleiden het proces van het omzetten van kennis in innovatieve producten en diensten, bedrijvigheid en banen.

De scienceparken zijn een cruciaal scharnierpunt voor BV Nederland waarmee we in de voor ons liggende periode de positie als welvarende natie en vooraanstaande economie kunnen handhaven en versterken. Een scharnierpunt niet alleen naar de regio, maar ook de linking pins en implementatie van het topsectoren beleid, alsmede hebben de top science parken de verbinding naar andere kennisregio's in Europa en de wereld. Een scharnierpunt waarin geïnvesteerd moet worden.

Brightlands

Kennispark Twente

TU Delft

wage ningen campus

¹ 4^e volgens WEF in Global Competitiveness Report 2016

² Vastgesteld door Buck Consultants International i.o.v. het Ministerie van EZ

Kernprobleem - onbenut potentieel

De Top Science Parken hebben alle elementen om de aanwezige kennis en innovatiekracht om te zetten in economische groei: vooraanstaande kennis, internationaal erkende topuniversiteiten en -kennisinstellingen, internationaal georiënteerd bedrijfsleven, aanwezigheid van hoogopgeleid toptalent en internationaal menselijk kapitaal.

Daarnaast is een duidelijke positionering van de scienceparken als krachtig ecosysteem voor regionale economie en valorisatie van groot belang voor BV Nederland.

De Top Science Parks zien met enig leedwezen dat nieuw ontwikkelde technologieën worden verkocht naar andere delen van de wereld (VS en Azië) en daar worden omgezet in bedrijvigheid. Concreet verlaat potentie de regio en Nederland. Aanwezig economisch potentieel blijft onbenut. Gerichte nationale investeringen kunnen dit voorkomen.

Willen we onze welvaart in Nederland behouden op het huidige peil of zelfs kunnen uitbouwen, dan is een sterke kenniseconomie cruciaal. Dit betekent dat er niet alleen een kennisbasis moet zijn, maar dat deze kennis ook hier moet worden omgezet in bedrijvigheid, productie en maakindustrie. Bedrijvigheid waar de Nederlander zijn emplooi kan vinden in de breedste zin van het woord.

De bijdrage van Top Science Parks

1. Versterken regionale economie

De science parken staan niet op zich. Iedere Top Science Park heeft een inbedding in en uitstraling op zijn directe omgeving. Daarmee zijn dit in Nederland de scherpste punten waar de kennis bij elkaar komt en omgezet wordt in bedrijvigheid. Dit heeft internationaal een aanzuigende werking op mensen en organisaties. Vanuit de inhoud, waarbij het science park ecosysteem andere krachtige partijen aantrekt om in de regionale economie een rol te vervullen. Maar ook vanuit de versterkende rol van de economie, waarbij van horeca tot en met financiële dienstverleners hun emplooi vinden in de omgeving van deze parken. Daarmee ontstaat een tweede schakelmoment van landelijke aanzuigende werking, naar inbedding in de regio en vice versa.

2. Versterken van 'quality of life'

Een welvarend business klimaat mede op basis van de science parken zorgt ervoor dat ook de culturele sector, de horeca en het vertier in de maatschappij voldoende inbedding krijgt en zo ook de quality of life op een attractief en internationaal niveau komt.

3. Versterken en internationaliseren van Human Capital Agenda

Door hun internationaal sterke reputatie zijn de science parken ook de toegangspoort tot Nederland en trekken daarmee topbedrijven, -instellingen en -mensen aan om de unieke positie van Nederland continu te blijven versterken. Op deze manier hebben de science parken een belangrijke rol in de nationale Human Capital Agenda. Het aantrekken en (blijvend) opleiden van mensen is essentieel om de banen in onze economie te kunnen invullen. Dit over de hele range van MBO tot en met WO.

4. Krachtig bijdragen aan het aanpakken van grand global challenges en verbinding met Topsectoren

De R&D op de Top Science Parks is gefocust op het oplossen van de *grand global challenges* in relatie tot o.a. gezondheidszorg, (schoon) water, voedsel(veiligheid), hightech systemen en duurzaamheid. Als kristallisatie punten van kennis naar waarde zijn de Top Science Parks bij uitstek *de place to be* in Nederland om adequaat in te spelen op mondiale transities. Op de Top Science

Parks worden de Nederlandse Topsectoren inhoudelijk verbonden.

Wat vragen we concreet?

De Nederlandse economie is gebaat bij een betere transfer van kennis naar waarde. Hiervoor dient geïnvesteerd te worden in de Top Science Parks in Nederland. De kracht van deze parken zit in de focus op specifieke (toegepaste) inhoudelijke kennisdomeinen met de bijbehorende infrastructuur (gebouwen en apparatuur). Daarom vragen we concreet de volgende elementen:

1. *Investeringen in toegepaste kennis*

Top Science Parks vormen het scharnierpunt tussen fundamentele kennis en toepassing in de markt. Aan de verdere versterking van de fundamentele kennis wordt reeds veel aandacht gegeven, o.a. in de Nationale Wetenschapsagenda. De daarbij door diverse organisaties gevraagde extra middelen zijn bijzonder belangrijk voor het fundament van het Nederlands innovatievermogen. Het is echter niet voldoende om tot valoriseerbare kennis te komen. Fundamentele kennis staat vaak ver van de markt af, het omzetten naar marktwaarde vindt niet automatisch plaats. Omzetten van fundamentele kennis in waarde in de markt vraagt ook om excellente toepassingskennis. Dat complementeert de volledige keten van fundamentele kennis naar markt.

Op de verschillende Top Science Parks zijn reeds diverse succesvolle toepassings-organisaties actief: voorbeelden zijn o.a. Holst, ECN en Solliance (High Tech Campus Eindhoven), Wageningen Food & Biobased Research, Wageningen Plant Research (Wageningen Campus), Deltares (TU Delft, Utrecht Science Park), Thermoplastic Composites Research Center en Fraunhofer@UT in Enschede (Novel T campus), Chemelot InSciTe & Brightlands Materials Center in Sittard-Geleen (Brightlands Chemelot Campus) en VSL-Nederlands Metrologisch Instituut (TU Delft). Diverse TNO vestigingen zijn betrokken of bevinden zich fysiek op een van de Top Science Parks.

Deze toepassingsinstituten hebben een aanzuigende werking op bedrijven, die gestimuleerd worden om mee te participeren in deze instituten. De aanwezigheid/ beschikbaarheid van deze toepassingsinstituten nodigt uit om mee te gaan doen en versterkt zo een gerichte groei van de Nederlandse economie in plaats van het aan de marktwerking over te laten.

Door de hele keten van fundamentele kennis via toepassingskennis naar marktapplicaties gericht te bouwen in de economie, wordt er minder aan het toeval overgelaten of ideeën die ontwikkeld zijn naar de markt kunnen komen. Een (overheid)investering van het rijk is noodzakelijk om dit marktfalen te overbruggen. De Top Science Parks spelen in het overbruggen van de kloof en het maken van de inhoudelijke keuzes dan een belangrijke rol.

De instituten spelen overigens ook een belangrijke rol bij de levensvatbaarheid van *scale ups*. Bij het doorgroeien van een startende onderneming is het efficiënt en effectief kunnen opschalen van de processen een cruciaal element om als onderneming deze fase goed door te komen.

Een dergelijk toepassingsinstituut heeft vanaf de start een minimale basisomvang nodig (ca. 50 personen) en zal een periode van minimaal 5 jaar moeten overbruggen om een reputatie op te bouwen en eerste stappen te zetten. Een dergelijk instituut kan gebruik maken van de reeds beschikbare R&D infrastructuur van de Top Science Parks welke een regeling hebben om deze infrastructuur neer te kunnen zetten.

Vooraleer daadwerkelijk gestart kan en mag worden, zal bij aanvang de verplichting opgelegd worden om minimaal hetzelfde bedrag als het Rijk voteert op te halen aan andere harde toezeggingen (bijvoorbeeld uit bedrijfsleven). Dit om aan te tonen dat de voorgestelde transfer van kennis naar waarde voorziet in een marktbehoefte.

Om als Top Science Parks deze bijdrage vanuit onze ecosystemen te kunnen leveren, hebben we een

investering nodig van € 250 miljoen per jaar. Dit om bestaande toepassingsinstituten te versterken en om nieuwe op te richten in de domeinen waar nog lacunes zijn om de (kennis)waardeketen af te maken. Deze (overheid)investering staat los van de noodzakelijke investeringen in de fundamentele wetenschappen die ook nodig zijn om Nederland als topkennisland voorop te laten lopen.

2. R&D Infrastructuur

De juiste R&D Infrastructuur is cruciaal om het juiste onderzoek aan te trekken (inclusief bijbehorende partijen) en om ervoor te zorgen dat de stap naar valorisatie ook daadwerkelijk gemaakt kan worden (opschaling en pilot faciliteiten). Deze infrastructuur is vaak veel te kostbaar voor startups en moet daarom door campusorganisaties worden opgezet. Hierbij is echter sprake van marktfalen en daardoor in de meest gevallen van een onrendabele top. Investeringen in deze infrastructuur is daarom veelal niet volledig renderend. Met het in 2016 ingestelde Toekomstfonds wordt deze vorm van investeringen weliswaar erkend, maar deze regeling voorziet niet in een onrendabele topfinanciering.

De Top Science Parks vragen daarom een doorontwikkeling van het Toekomstfonds, waarbij de helft van het te financieren bedrag een subsidie of zogenaamde overheidsfinanciering is. De overige 50% van het te financiering bedrag zal renderen, dus hierbij is NL Invest mogelijk een derde partij. We denken aan een beschikbaar budget van € 100 miljoen als subsidie/overheidsfinanciering.

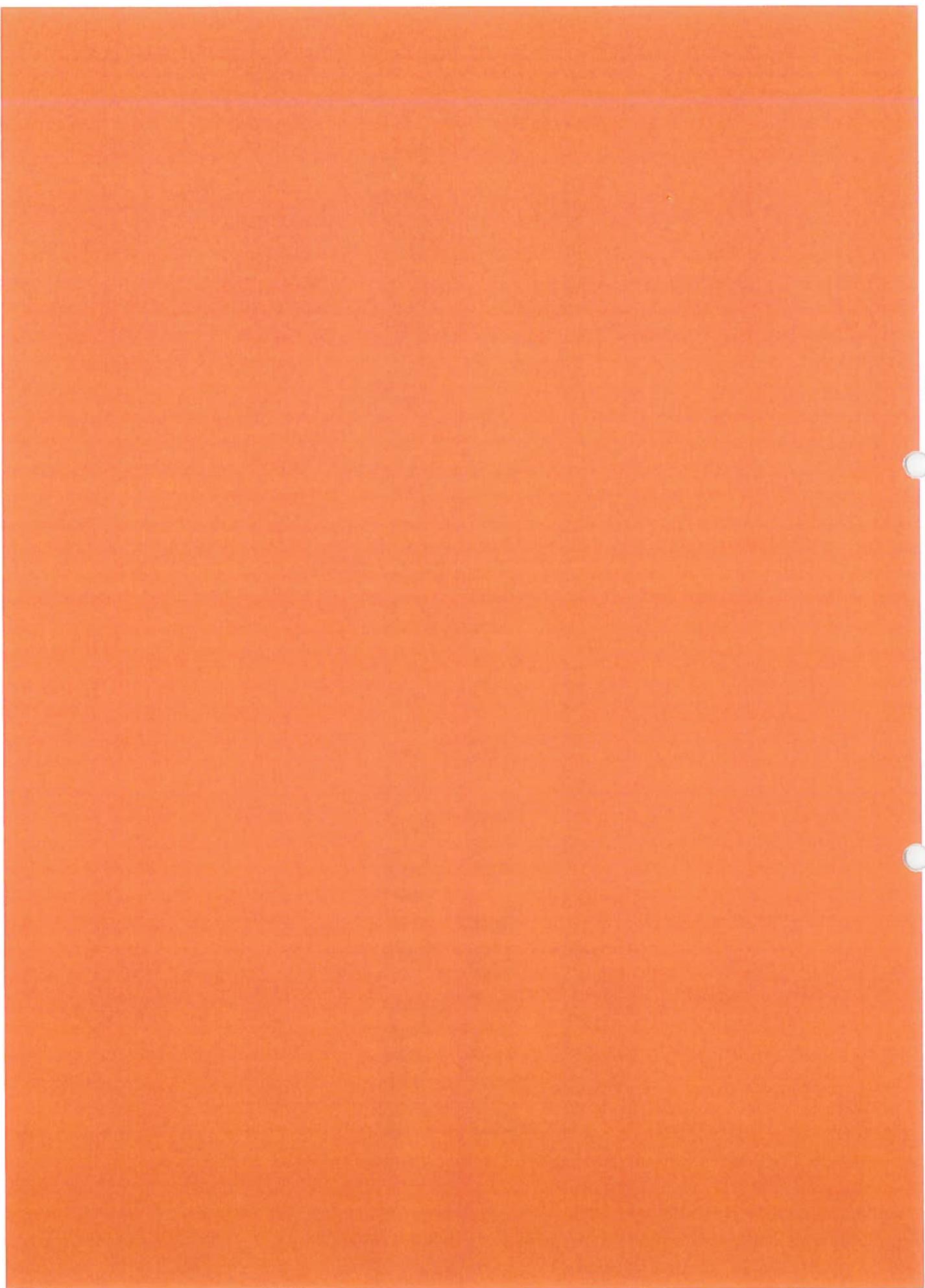
3. Vastgoed

Het beschikbaar hebben van vastgoed is voor de Top Science Parks van essentieel belang. Voor het ontwikkelde vastgoed zijn we in een vergevorderd stadium met het NLII en een aantal Nederlandse pensioenfondsen om een science park investeringsfonds op te richten. Hiermee is voor het gerealiseerd vastgoed een belangrijke stap gezet.

Echter de ontwikkelfase zullen deze fondsen niet financieren. Hiervoor zoeken de top scienceparken de aanhaking bij ontwikkelingen als NL Invest, die met de concrete doelstelling van dit hogere ontwikkelrisico opgericht is, maar wel met uitzicht op een exit naar het vastgoedfonds.

Top Science & Innovation Parks in the Netherlands

Motor of a strong and sustainable economy

Contents

Preface	5	Amsterdam Science Park	16
Top Science & Innovation Parks	6	Brightlands Chemelot Campus	20
Facts & figures	7	High Tech Campus Eindhoven	24
Global Challenges	8	Kennispark Twente	28
Our involvement in Global Challenges	10	Leiden Bio Science Park	32
Our Strengths	12	TU Delft Science Park	36
Our Success Factors	13	Utrecht Science Park	40
		Wageningen Campus	44

excellent
opportunities
inspiring
locations
wonderful
communities

Preface

We are proud to present an overview of the eight leading Science & Innovation Parks in the Netherlands. Together we are considered to be the greatest driving force of the Dutch economy. We are quickly becoming clusters of European significance. We offer excellent opportunities, inspiring locations and wonderful communities to leading companies from home and abroad, to knowledge institutions and to other organisations, helping these to further develop their activities.

Top-of-the-line research at our Science & Innovation Parks results in more knowledge transfer, new innovative products (and services), more businesses and new jobs. We know how to attract and retain talent, and contribute to the economic growth and competitiveness of the Netherlands. Our first-rate R&D is focused on solving important global challenges related to health, clean water, food security and sustainable systems.

Our strengths are based upon:

- true knowledge and innovation within specific niches related to global challenges;
- an accessible research infrastructure;
- substantial shared facilities and services;
- complete clusters and available talent;
- attractive work and living environments with adequate real estate opportunities to accommodate the growth of start-ups and other companies;
- a highly educated, multilingual population in a stable and prosperous country.

We hope you are feeling inspired and would love to welcome you to one or more of our Science & Innovation Parks

September 2016

Amsterdam
Science Park
Leiden
Bio Science Park
Brightlands
Chemelot Campus
Ellen Smit
Bert Kip

Kennispark Twente
Wageningen Campus
Kees Eijkel

Utrecht Science Park
Floris de Gelder

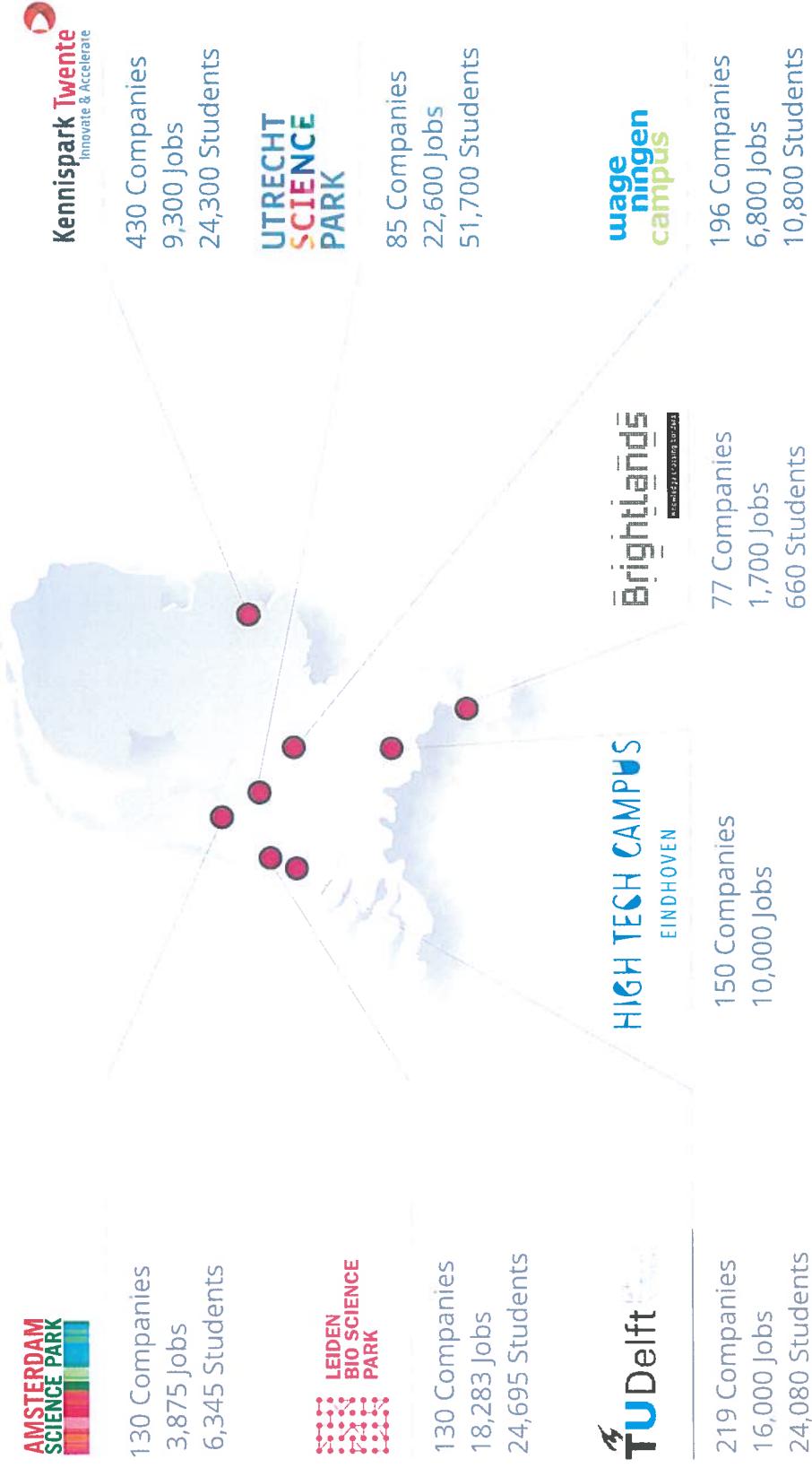
TU Delft Science Park
High Tech Campus
Eindhoven

Anne-Lize Hofvijzer
Frans Schoneveld

Eight Science & Innovation Parks

Facts & figures

1,417 Companies

88,558 Jobs

142,580 Students

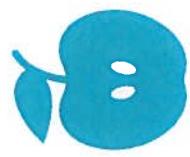
€ 3.94 billion investment value 2010-2020

Global Challenges

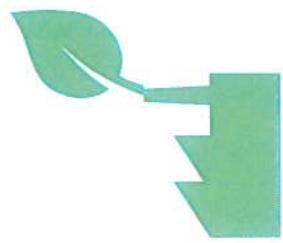
Health, demographic change and well-being

- developing high-quality, economically sustainable and innovative health and care systems
- creating opportunities for new jobs and growth
- increasing sustainable agricultural production
- improving the global supply chain
- decreasing food losses and waste and improving food quality and food safety
- ensuring that all who are suffering from hunger and malnutrition have access to nutritious food
- reducing emissions and improving resource/energy efficiency
- bio-based solutions
- materials revolution and product design
- optimization and eliminating waste in plastics

Food security and sustainable agriculture and forestry

- reducing emissions and improving resource/energy efficiency
- bio-based solutions
- materials revolution and product design
- optimization and eliminating waste in plastics

Environment and resource security

- reducing emissions and improving resource/energy efficiency
- bio-based solutions
- materials revolution and product design
- optimization and eliminating waste in plastics

Access to clean and fresh water

- generating access to fresh water
- sustainably ensuring its safety and quality

Smart, green and integrated transport

- drastically reducing transport's emissions
- lowering dependence on fossil fuels
- reducing transport impact on biodiversity and preserving natural resources

Economic growth and social inclusion

- making economic growth more socially inclusive
- without dampening incentives to work, save and invest

Secure societies

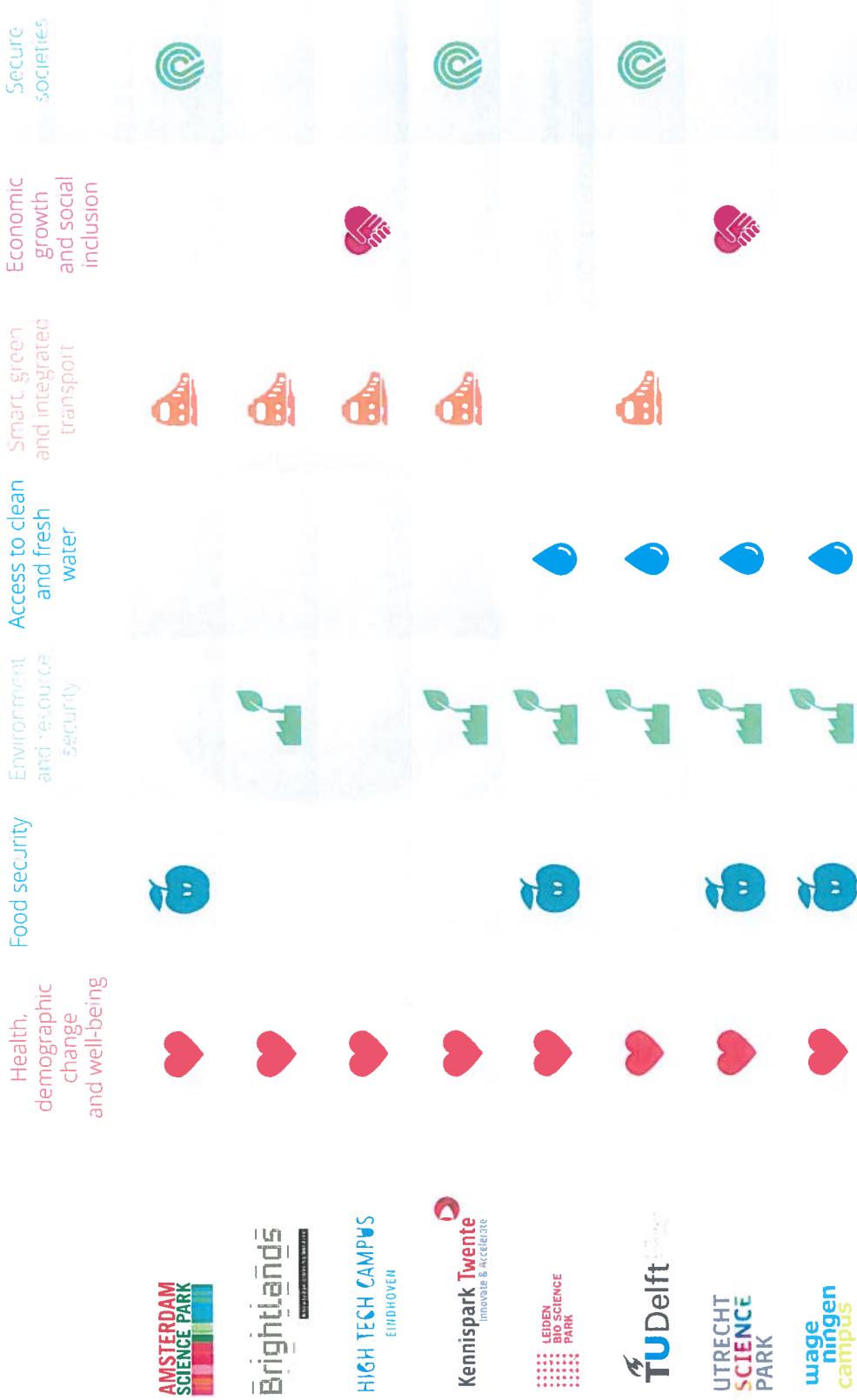
- improving societal resilience against natural and man-made disasters

leading companies
excellent institutions
top-level research

Our involvement in Global Challenges

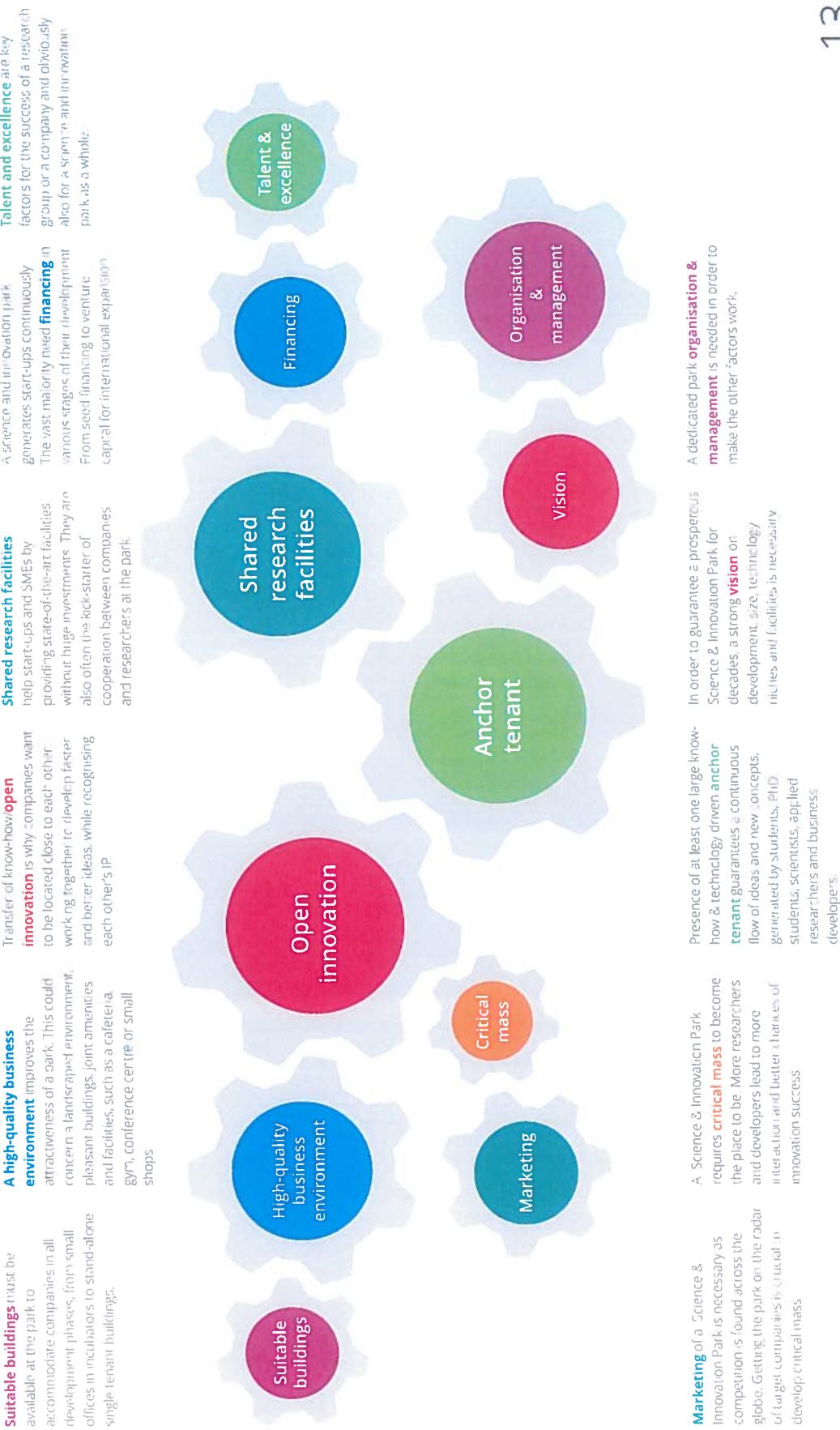

Our Strengths

Science & Innovation Parks are not regular business parks, they have four distinctive core competences and values.

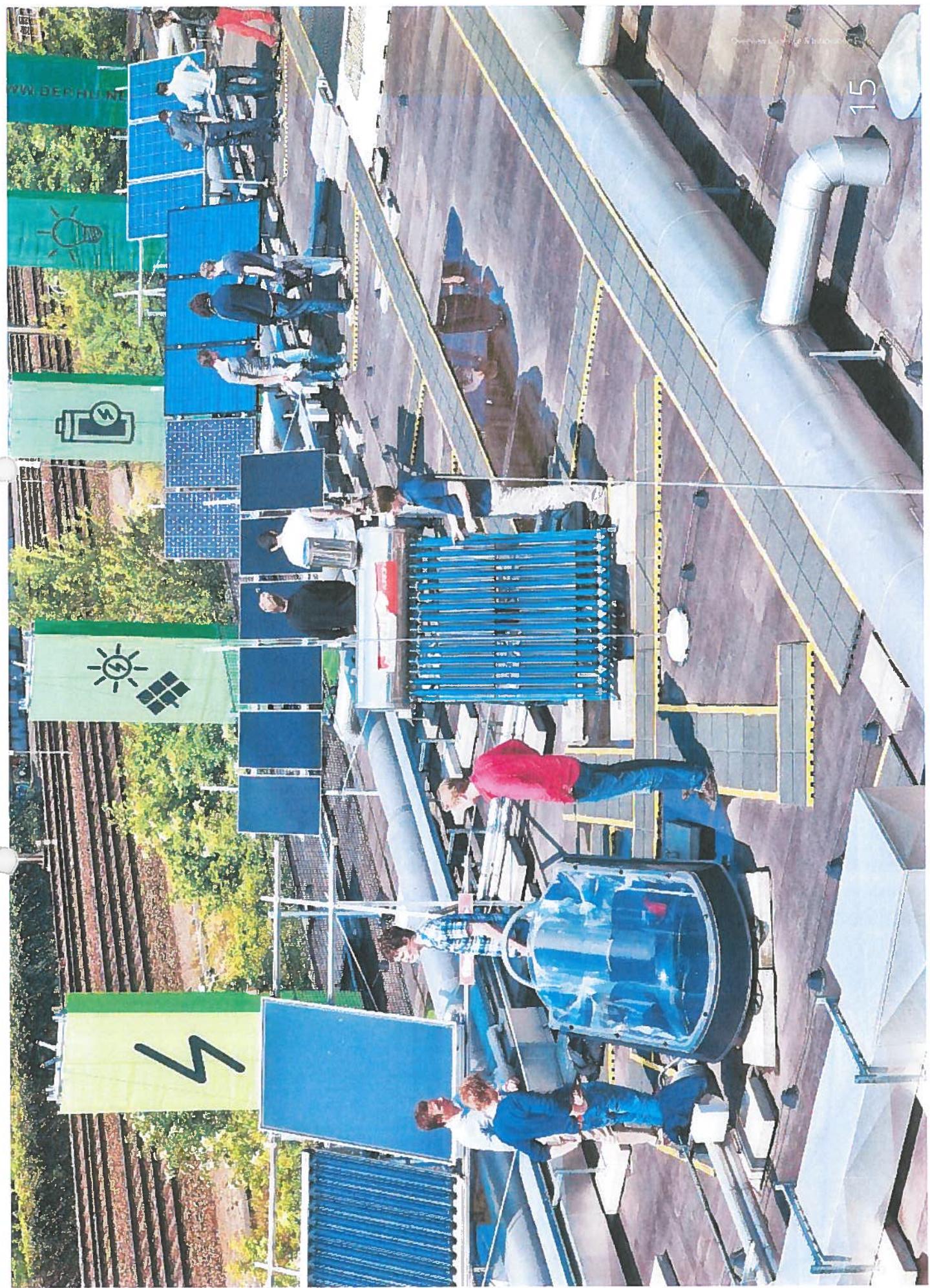

Our Success Factors

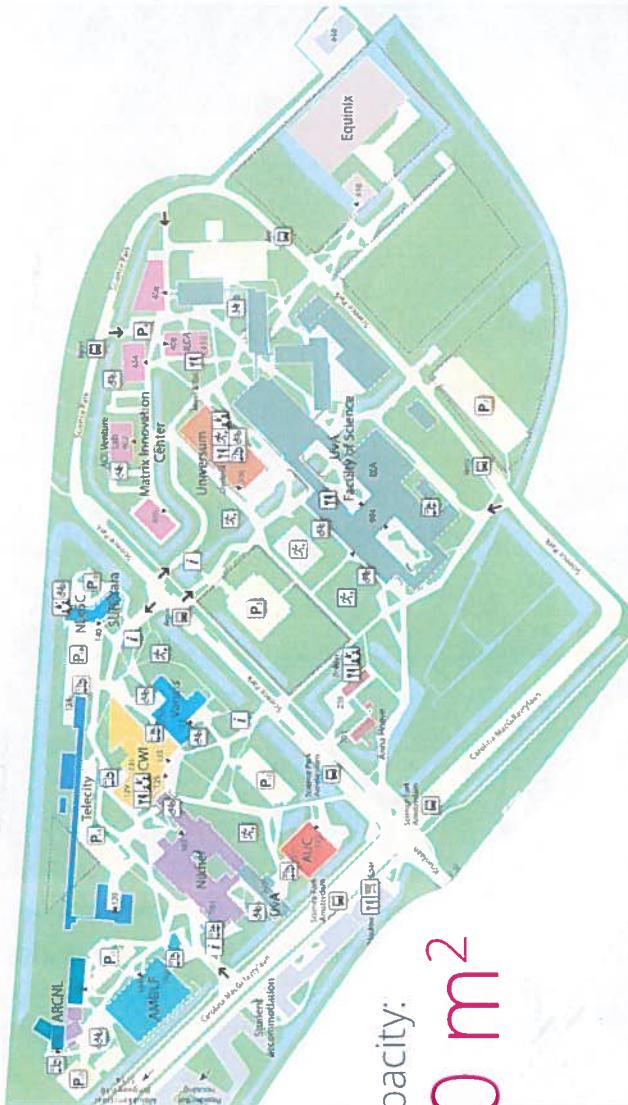
innovative
products
knowledge
transfer
increasing
business

Amsterdam Science Park

Connecting Boundless Minds

Infrastructure

Total building capacity:

400,000 m²

Area:
800,000 m²

Development space:
120,000 m²

Profile

Building capacity

	Total building capacity (GFA) <small>in m² over Area</small>
Start-ups	400,000 m ²
Small & Medium-sized Enterprises (excl start-ups)	280,000 m ²
Corporate players	120,000 m ²

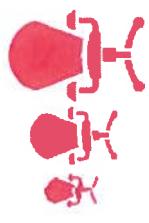
In use: Development space

Land leases: Yes, 50 years.

Land ownership: University of Amsterdam, municipality of Amsterdam, Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO)

Zoning plan: Amsterdam Science Park 2013 (updated)

3,875 Jobs

Year	Jobs
2010	2,800
2011	3,875
2012	5,000

Period	Value
2010 - 2015	€ 220 million

Developments

Period	Value
2010 - 2015	• Matrix VI Multi-Tenant-building with lab & office share • Start new building Telecity datacentre • Establishment of ARCNL • Amsterdam University College (AUC) • University Sports Centre
2016 - 2020	• Start new build hotel • Extension Equinix Datacentre Tower • Several Parking Buildings • Opening Amsterdam Data Tower (Digital Realty) • Chemistry College

Period	Value
2010 - 2015	€ 220 million

6,345 Students

University	Students
University of Amsterdam, Faculty of Science	5,515
Amsterdam University College	830

of whom 817 international students

Period	Value
2016 - 2020	• Opening Startup Village • New building ARCNL & Nano Coating Center (Matrix VII) • Opening new resident building with 152 mid-priced houses • Start HighTiff building SRON with state-of-the-art clean rooms

Open Innovation Strategy

Amsterdam Science Park was established for the purpose of stimulating innovation. It is thus essential that knowledge and business are brought together, so that scientific knowledge can be translated into products, companies or medical treatment. Amsterdam Science Park has many facilities and initiatives for stimulating such knowledge valorisation. The research institutes at the Science Park have their own unique programmes and successful spin-offs. The University Innovation Exchange Amsterdam (UIA), the Combiert Technology Transfer Office of the University of Amsterdam, VU University Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences (AUAS) and the Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) are also located at Amsterdam Science Park. All of these serve to encourage entrepreneurial spirit and innovation. The Matrix buildings of the Matrix Innovation Center have extensive state-of-the-art office facilities for start-ups. Because connecting and networking is essential, Amsterdam Science Park organises activities such as ACE Venture Lab Café, Open Business Days and the festive yearly Flux Festival (science community meets business community). Many events organised by research institutes and companies also take place, such as Super Computing Day organised by SURFsara.

- FOM Institute AMOLF
- CWI Dutch National Research Centre for Mathematics and Computer Science
- Nikhef National Institute for Subatomic Physics
- SURFsara Computing and Networking Services
- NLESC Netherlands eScience Center
- UvA FNWI University of Amsterdam, Faculty of Science*
- AUC Amsterdam University College
- ARCNL Advanced Research Center for Nanolithography
- Qualcomm lab
- Qusoft Research Center for Quantum Software

*4 Nobel Laureates and 4 Nobel Laureates

Shared R&D facilities

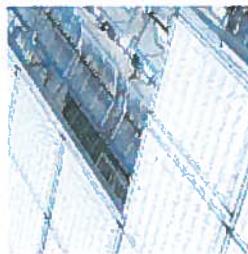
- Besides various cleanrooms (from a 0 NIKHEF) and lab spaces (for rent and share!) there are different research facilities present such as E-BioLab **Amsterdam nanoCenter** (materials fabrication), UvA Technology Centre, **NIKHEF cleanrooms**, Qualcomm research lab for machine learning and processing sensory data, Nikon Center of Excellence for Super Resolution Microscopy Development, **ultra-modern glasshouses** and SURFsara for high-quality ICT infrastructure.

Matrix Innovation Center offers high value flexible office space and laboratories for approximately 100 of the 130 companies at Amsterdam Science Park. **Keywords:** flexibility, service and cooperation

R&D FOCUS

- **ICT, Big Data**
- **Green Life Sciences**
- **Advanced Instrumentation**
- **Sustainable Chemistry - catalyze**
- **Nano Coating and Lithography**

Ultra-modern glass houses, water-tight glass houses with excellent temperature regulation and control systems provide room for 'ordinary' research and research on genetically modified pathogens.

Amsterdam University College houses in a prize winning faculty building. Students live on campus in a modern high-rise with great views of Amsterdam

Amsterdam nanoCenter is a facility for materials fabrication and characterisation to provide state-of-the-art opportunities in nano research

Boasting the highest concentration of publicly funded research in the Netherlands, **Amsterdam Science Park** is currently home to eight University of Amsterdam research institutes.

Community services & facilities

Facility buildings (shop, supermarket, foodservice)

4 restaurants and catering facilities (Restaurant Oerknal, Café Polder, Maslow, Meet&Eat, Spar Supermarket).

Leisure (sport, congress)

10,000 m² Universum Sports Centre, 3 conference facilities available at CWI (max. 1200 persons), additional 2,500 m² congress facilities and 200 hotel rooms planned (2018).

Parking

- Paid parking at UVA site of the campus 3 parking lots for ca. 500 cars
- Regulated parking around the NWO Institutes 250 public (paid) parking spaces

Sustainability

Park management

- Site related services**
Public space, waste, sweeping pavements, winter maintenance, maintenance green areas, security free WiFi.

Building-related services

Various a.o. cleaning, reception services (building specific).

Governance

Campus ownership
University of Amsterdam, City of Amsterdam, Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO).

Our main objectives

- Shared electric city sources,
- Sustainable construction (climate-neutral technologies, green roofs) and public spaces,
- Improved energy efficiency
- Charge points for electric cars

Remarkable achievements

- Data-rental waste energy is used to heat lecture rooms and some student housing.
- Green roofs on several buildings

Research

In January 2016 the innovation platform Amsterdam Green Campus was officially launched. In this regional platform, researchers, educational institutions and entrepreneurs collaborate on innovation and on educating talent within the food and flower sectors. To start with, Amsterdam Green Campus focuses on Green Genetics, Green Environment and Green Chemistry.

Start-up facilities and programmes

Contact

Amsterdam Science & Business Organisation
Leo Le Duc (Director)
Science Park 402
1098 XH Amsterdam
T +31 20 820 80 60
E info@amsterdamsciencepark.nl
W www.amsterdamsciencepark.nl

Management
Amsterdam Science Park is managed by the Science & Business Organisation. The three landowners have set up the Science & Business Organisation (S&B) to connect science with business. Amsterdam Science Park S&B is the first point of contact for investors, companies and industry in search of scientific knowledge and acts as an intermediary for the scientific partners.

Commitment
City of Amsterdam, University of Amsterdam, Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO)

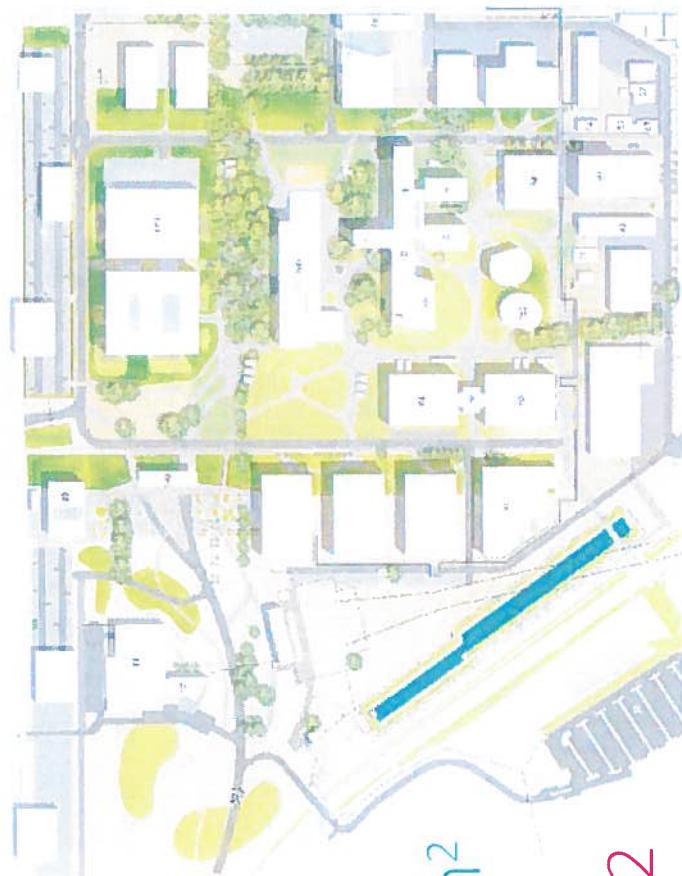
Buildings

	Education and Research	120,000 m ²
Company buildings		
• Incubator	2	3,000 m ²
• Accelerator	1	600 m ²
• Single-tenant	1	3,200 m ²
• Multi-tenant Matrix	5	18,000 m ²
Student housing	450 units	

Brightlands Chemelot Campus

The place to be for research, upscaling & business in chemistry and materials

Infrastructure

Area:
216,000 m²

Building capacity:
200,000 m²

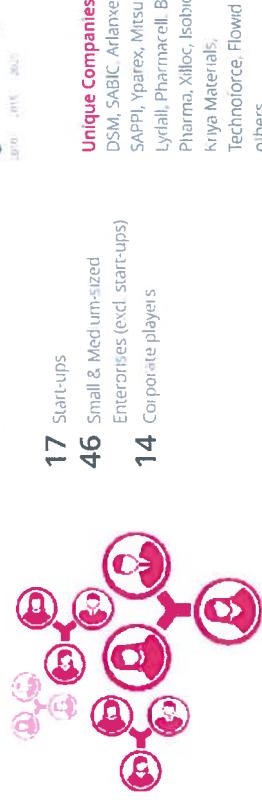
Development space:

125,000 m²

Train station	Sittard Central 6 km - 20 min by car, 20 min by bus
Airport	Maastricht-Aachen Airport Düsseldorf/Cologne/Britse 11 km - 5 min by car, 50 min by bus
Motorway	A2 & A76 1.7 km - 3 min by car
Digital Infrastructure	Fiber and Wi-Fi Park fully broadband and Wi-Fi connected
City centre	Sittard / Maastricht 15 - 40 minutes 15 min by car, 40 min by bus

77 Companies

Building capacity

200,000 m²
Total building capacity (CFA) Ground Floor Area
75,000 m²
In use
125,000 m²
Development space

Unique Companies
DSM, SABIC, Arlanxeo, SAPPi, Ypalex, Mitsubishi, Lydall, Pharmecell, Basic Pharma, Xillox, Isobionics, Kiya Materials, Technoforce, Flowlid and others

Land lease: Land lease is not an option for tenants
Land ownership: DSM Nederlands bv with exclusive exploitation rights for Brightlands Chemelot Campus
Zoning plan: Bestemmingsplan 'Chemelot' (2014)

Profile

Brightlands Chemelot Campus is a world-leading innovation location and home to a vibrant and fast-growing open community of ground-breaking companies, educational organisations and knowledge institutes in the fields of performance materials, biomedical materials, sustainable process technologies, and bio-based chemicals and materials. It offers state-of-the-art R&D, scaling and manufacturing infrastructure for chemical processes, material processing and cleanrooms, on-campus education and science-oriented business support, venture capital and business development services. Together with the other Brightlands locations it is working on solutions for global grand challenges, such as regenerative medicine within the Medical Health Axis Europe. With its location, ecosystem, facilities, and widely available expertise and knowledge, Brightlands Chemelot Campus is a unique location for innovative start-ups and corporations, forward-thinking knowledge institutes, daring entrepreneurs, brilliant researchers, talented students and visionary investors.

Long-term vision
The aim is to work towards becoming the place to be regarding smart and sustainable materials and chemical processes in a wide range of application areas in order to contribute to the global challenges on sustainability and health

Developments

€ 250 million

2010 - 2015

The campus, formerly owned by DSM (until 2012), is being completely renovated and renewed. A total of € 250 million has been invested to construct new buildings, renovate old ones and to restructure the park in order to realise state-of-the-art facilities. Developments follow the Buck model, with investments in R&D facilities, public-private knowledge institutes, education institutes on campus and a start-up ecosystem.

€ 150 million

2016 - 2020

For the anticipated growth in number of tenants, jobs and students, there is sufficient land available to accommodate growth until 2020. A total of ca. 150 M€ will be invested to construct new labs, pilot plants and cleanroom facilities. For further growth beyond 2020 arrangements are currently being made to enlarge the total development area of the campus

1,700 Jobs

100 Education / Institutes
1,500 Companies
100 Other

660 Students

310 University of Maastricht
300 Zuyd College
50 Vocational institutes Arcus and Leeuwarden

International students are half of the population

Open Innovation Strategy

Shared R&D facilities

Value creation (turning knowledge into value) is one of Brightlands' primary competencies. Brightlands' Chemelot Campus has a team of business developers to support entrepreneurs as they start new businesses based on proprietary or third-party intellectual property. As an innovation hotspot, the campus is home to a vibrant and fast-growing open community of growing, breaking and world-leading companies and knowledge institutes. Facilities include the latest R&D and upscaling and manufacturing infrastructures.

World-renowned companies, start-ups and smart start-ups are creating the most successful and innovative community of its kind in Europe. All this is taking place in an environment that encourages like-minded researchers and entrepreneurs to share knowledge and leverage open innovation to accelerate the development of new products and product applications.

R&D Focus

- Aachen Maastricht Institute for Biohoused Materials in close cooperation with RWTH Aachen and Maastricht University (AM:EM)
- Chemelot Institute for Science and Technology in close cooperation with Maastricht University, Maastricht University Medical Center, Eindhoven University of Technology and DSM (Chemelot InSciTe)
- Brightlands Materials Center in cooperation with TNO (BMC)
- Enabling Technologies (analytic infrastructure)

- Multipurpose manufacturing facility for regenerative medicine**
The first step in Brightlands' planned Regeneration Street #1 is a fully equipped and serviced building that offers 2,400 square metres of general floor space and 750 square metres of clean room facilities. The facility's innovative architecture supports a set-up and scalability and is open to ATMP manufacturing companies, research institutes, and startups in regenerative medicine and tissue engineering.
- 3D Printing Materials Center**
This center for the development of 3D printing materials has been developed to assist companies that have questions about the application of different materials for 3D printing and to be able to develop new performance materials suitable for the 3D printing techniques. As well as a full functioning production unit for 3D printed parts for industry (e.g. aerospace)
- Materials**
High-performance materials, 3D polymers for use in automotive housing, L&E, packaging and coatings
- Chemistry and process technology**
Advanced Synthesis, route scouting, Material Processing, 3D-printing

- Pilot plant and mini plant facilities**
Pilot and mini-plant facilities provide a crucial service to SMEs and large businesses by offering an R&D infrastructure to test and upscale new processes for potential applications and producing pre-marketing materials (commercial perspective). Brightlands Chemelot Campus experiences a huge interest of various organizations for this area. Plans for further expanding this area of activities are being developed
- Life Sciences**
Biomedical materials, regenerative medicine, tissue engineering, drug delivery systems, medical coatings and implants, Cell therapies

Helicopter view of the Brightlands' Chemelot Campus facilities

Advanced X-ray R&D facilities of Enabling Technologies

3D printed jaw implants for a specific patient with a jaw defect. Printed by Xilloc Medical bv, one of the successful SME companies at Brightlands Chemelot Campus.

Analytical Infrastructure
Advanced Analytical Infrastructure is provided by Enabling Technologies by:

Sustainability

Start-up facilities and programmes

There are incubators and accelerators, including a fully equipped programme to set up and support the development of innovative ideas of starters and to foster start-up companies (Brightlands Innovation Factory). The support is both in knowledge and in venture capital (Chemelot ventures). By late 2016, a specific facility will also be available for start-ups, InSrite on biobased building materials, InSrite on biobased Materials Center on light-weight automotive, recycling and coatings for solar cells and insulation purposes.

Education & talents

Brightlands Chemelot Campus has all the resources to provide a challenging learning environment for students and professionals. Brightlands offers accredited and attractive scientific and practice-oriented programmes and courses in chemicals, materials, and health and life science. This is managed by CHLL (Chemelot Innovation and Learning Lab) and the Brightlands Chemelot Campus organisation.

Community services & facilities

Center Court is the heart of the campus with its Campus restaurant, coffee corner, Grand Cafe, conference rooms, auditorium and sports facilities. Brightlands Chemelot Campus offers facilities for seminars and network meetings. Campus services are available for tenant companies as well as their employees and aim to improve collective working conditions that strengthen the campus community.

Leisure

Brightlands Chemelot Campus provides sports facilities and vitality programmes such as Bhejlove, a service on campus for the tenants. The surrounding area known as the Euregio is famous for its wide range of leisure activities.

Parking

The Campus uses a mix of parking facilities including parking lots and multi story car parks.

Park management

Site related services
The Service Boulevard provides access to services at Brightlands Chemelot Campus. It offers a range of essential support and business services. These are provided by the campus organisation itself, the companies located there, or by other members of the Service Boulevard network. Other services include accounting, car rental, legal support, HR services, hotel accommodation, logistics, moving and storage, cleaning and more. These are integrated in Chemelot Campus BV.

Building-related services

Brightlands Chemelot Campus offers a full package of services such as maintenance, internet provision, printing, cleaning, waste treatment, special supplies etc. The duty officers can provide 24/7 supervision services for R&D installations.

Governance

Campus ownership
DSM, Maastricht University and the Province of Limburg are the shareholders of Brightlands Chemelot Campus each with a 33,33% share.

Decision makers & decision-making process
The CEO of Brightlands Chemelot Campus is responsible for the decision-making process, making proposals to the supervisory board and the shareholder meeting. On campus the tenants are represented in a community board comprising a representation of the corporations, SMEs and academic organisations present on campus.

Here general policies, such as with respect to safety are discussed, as well as any decisions concerning the tenants.

Management

Chemelot Campus BV is led by a management team comprising a CEO, CFO, COO, the Business Development and Marketing director and the Asset Development director. Chemelot Campus BV consists of a team of some 60 employees managing all aspects of the Brightlands Chemelot Campus.

Brightlands Chemelot Campus manages several affiliated entities.

Commitment

Brightlands Chemelot Campus is a private limited company (bv. *bèstuurvennootschap*), with 33,33% of its shares being held by each of the following parties: DSM Nederland BV, Maastricht University via UMI Holding BV, and Province of Limburg via Chemelot Participates BV. The shareholders have agreed to a ten-year no-exit clause and a twenty-year no-dividend policy.

Buildings

Company buildings

• Incubator	1	1.700m ²
• Accelerator	1	7.000m ²
• Single-tenant	14	35.000m ²
• Multi-tenant Matrix	27	24.647m ²

*Touring on Brightlands Chemelot Campus is not allowed as the campus is part of the larger Chemelot Industrial Site.

Contact

Brightlands Chemelot Campus

Bert Kip (CEO)

Urmonderbaan 22

P.O. Box 12

6160 MD Geleen, NL

T +31 (0)88 999 57 00

E info@brightlands.com

W www.brightlands.com

High Tech Campus Eindhoven

Turning Technology into Business
The smartest square km in Europe!

Infrastructure

Area:
1,010,000 m²

Building capacity:

405,000 m²

Development space:

105,000 m²

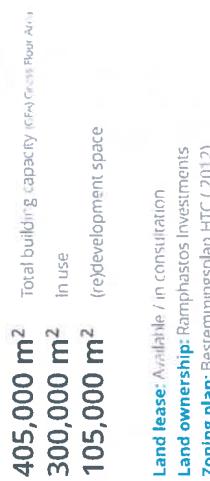
Train station	Eindhoven Central
	5 km - 25 min by bus
Airport	Eindhoven Airport
	10 km - 15 min by car, 50 min by bus
Motorway	A2 - N2
	Direct access
Digital infrastructure	Wi-Fi network
City centre	Eindhoven
	10 min by car; 25 min by bus

150 Companies

Building capacity

Profile

High Tech Campus Eindhoven (HTCE) is the smartest square kilometre in Europe. More than 10,000 researchers, developers and entrepreneurs are working at over 145 companies and institutes on developing future technologies and products. They are part of a unique and vibrant ecosystem of established global brands, leading research institutes, fast-growing enterprises, high-tech start-ups and service companies. Located at the heart of the Brabant region, campus companies are responsible for nearly 40% of all Dutch patent applications.

Developments

500 Education / Institutes
9,500 Companies

Long-term vision

The Campus will grow to number 14,000-15,000 employees in the coming years by attracting new corporate players, SMEs and start-ups within the R&D focus areas. In addition, the Campus intends to strengthen and help grow the existing SMEs and start-ups. Health, energy and smart environments will remain the main R&D focus areas.

2010 - 2015
High Tech Campus Eindhoven facilitated the housing of the headquarters of Philips Lighting. We also did the rebuilding for EIT Digital. A new parking garage was constructed. Buildings were developed for KPN Datacenter and Brunel.

2015 - 2020
We are developing the Smart Industry Hub for use by high-tech companies, specially designed for our target groups. A building for the European headquarters of Shimano will be operational in February 2017. The company also needs an extra parking garage, which will be ready at the end of 2016.

New development plans

- Single-tenant buildings for dedicated customers
- Multi-tenant buildings at risk for multiple customers in the high-tech industry

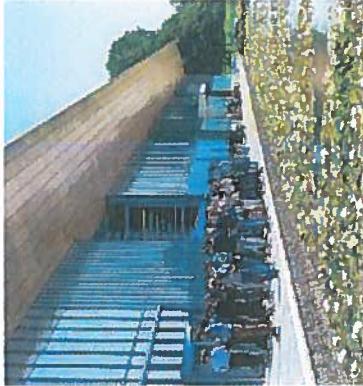
Open Innovation Strategy

Each company at High Tech Campus Eindhoven share a common goal: developing new technologies and applications that help solve social problems and challenges, and successfully bringing these to the market. At the campus, fast innovation and business development are supported by R&D facilities, collaborative efforts to develop new technologies, IT and HRM support, patent services and close connections with investor networks. Researchers, developers and entrepreneurs can join existing international networks and innovation projects, led by leading R&D institutes. Business people can easily join the international networks which are incorporated into these projects. This accelerates the time-to-market for new technologies and helps high-tech entrepreneurs to achieve their goals rapidly.

Shared R&D facilities

- Holst Centre OpenInnovation by imec and TNO in the fields of wireless, autonomous sensor technologies and flexible electronics
- Sollance: Where research and industry join forces in the field of thin film PV
- EIT Digital: An ecosystem of universities, research institutes, companies, valorisation centres and SME associations
- IIEA 3: The EUREKA Cluster programme supporting innovative, industry-driven, pre-competitive R&D projects in the area of software-intensive systems & Services (SIS)
- Eindhoven University of Technology: Where innovation starts. Our focus: Energy, Health, Smart Mobility
- Solar Energy Application Center (SEAC) An independent research organisation that was founded in 2012 on the initiative of ECN, TNO and Holland Solar

Product prototyping: a full range of production facilities for electronics as well as mechanical products, including extensive support for product certification.

Philips Innovation Services
Instant access to 10,000 m² of facilities:
multi-purpose labs & clean rooms and
more than 15,000 instruments for hire
and 3,500 m² pilot factory

Philips Innovation Labs
Five ready-to-use expert labs:
Electromagnetic Compatibility Lab, Electronic
& Wireless Connectivity Lab, Electronic
Design Services Lab, Material Analysis
Lab, Reliability Lab, Prototyping Lab.

Open research programmes at our
institutes

Parking garage: multi-storey car parks and two
terrains in the green, park-like character of the site

Conference Center: High Tech Campus hosts more than 500 events per year. You will
find state-of-the-art meeting spaces and amenities, indoors and outside

Business Centres Beta Mu:
breeding ground for new business

HighTechXL Accelerator: the
programme is conceived to fast-
forward an early-stage hardware
start-ups' market entry. It covers
all phases from prototype to
market

Start-up facilities and programmes

Our policy

The green, park-like character of the site makes High Tech Campus Eindhoven a pleasant working environment. This also reflects the focus of the Campus on sustainable and environmentally friendly business practices. Since its establishment, High Tech Campus Eindhoven has been cooperating with environmental organisations, national authorities and other dedicated organisations, to encourage sustainable and responsible behaviour.

HighTechXL Plaza

Is an incubator hub for high potential High-Tech Start-ups in their early and late growth stage working towards scaling up their business.

Business Centres Beta, Mu

These centres are all intended as a breeding ground for new business. They offer professional business accommodation with facilities to boost the success rate and quality of small companies.

Campus Partner Programme (soft-landing)

Want start your high tech ambitions and contact the Campus for a special partnership offer. In a trial period of just two months, the Campus Partner Programme will arrange a unique, full-service intensive introduction programme for international companies by providing a free workplace and connecting them to all relevant parties in the successful Open Innovation network.

Events and Networking

Find partners, clients, funders and new ideas at the several tech events and meet-ups across the Campus, like Campus Technology Seminars, Campus Industry Connection meetings and Open Lectures together with the Eindhoven University of Technology.

Sustainability

Community services & facilities

Commitment
Rumphastos Investments, Municipality of Eindhoven, Brainport Eindhoven, Eindhoven University of Technology, BOM, Province of Brabant

Buildings

	Buildings	Education and Research	ca. 12,500 m ²
Company buildings	44	10	
• Incubator	2	2	10,000 m ²
• Accelerator	2	2	2,500 m ²

Leisure

Both Indoor & Outdoor (football, tennis, volleyball, basketball, cricket) sports facilities are available.

Our main objectives

- To conduct the Landscape management:
- To design the Campus around sustainability / on the ground Up
- Energy is key (energy consumption is a major concern)
- To increase the percentage of green travellers'
- To engage the Campus Community
- To develop sustainable technological solutions for the future

Remarkable sustainability achievements

- The usage of a large-scale cold-and-heat storage system (CHS)
- LED lighting is used in car parks
- We have sustainable real estate (BREEAM level: very good / excellent).
- The highest density of e-charging poles in the Netherlands.

Events and Networking

Find partners, clients, funders and new ideas at the several tech events and meet-ups across the Campus, like Campus Technology Seminars, Campus Industry Connection meetings and Open Lectures together with the Eindhoven University of Technology.

Community services & facilities

All social facilities are brought together in The Strip. 8 different restaurat concepts: a conference centre with auditorium, a range of shops and services (supermarket, hairdresser, bank, insurance company), and the Campus Wellness Center. Residents and visitors to the Campus meet at The Strip every day for lunch, an intensive workout or during one of the many network meetings, concerts or technical conferences. The Strip is the centre for meetings, inspiration and creativity.

Buildings

	Buildings	Education and Research	ca. 12,500 m ²
Company buildings	44	10	
• Incubator	2	2	10,000 m ²
• Accelerator	2	2	2,500 m ²

Leisure

Both Indoor & Outdoor (football, tennis, volleyball, basketball, cricket) sports facilities are available.

Every year the Campus hosts about 500 events. There are social events such as sport tournaments, the PubQuiz and NLP Café but mostly technical conferences and network meetings. A large number of these events is organised by the Campus (community) itself.

Parking

- >6,000 parking spaces
- nine multi-storey car parks and two terrains

Park management

Site-related services

General maintenance of the site, safety and security, ICT, infrastructure and parking services are managed by HTCE Site Management BV

Building-related services

Facility management, reception, copy/print, cleaning/waste and vending services (hard & soft) are managed by HTCE Site Management BV

Contact

High Tech Campus Eindhoven

Frans Schmetz (CEO)

High Tech Campus | The Strip

5655 AE Eindhoven

T: +31 (0) 40 230 5501

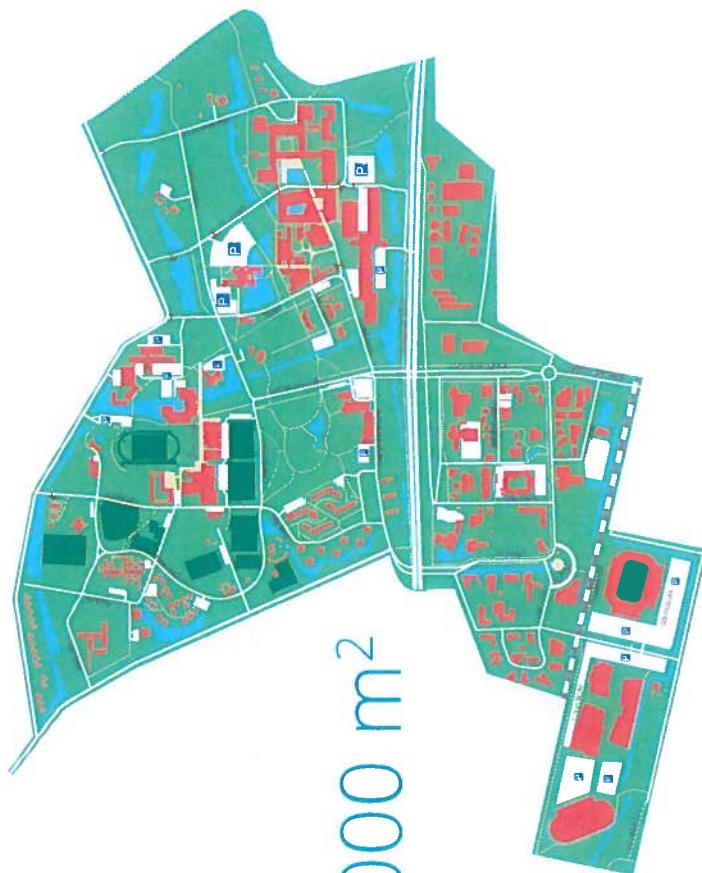
E: info@hightechcampus.com

W: www.hightechcampus.com

Management
HTCE Campus Site Management BV

Kennispark Twente

Innovate & Accelerate

Area:
1,800,000 m²

Building capacity:
350,000 m²

Infrastructure

100,000 m²

Development space:

430 Companies

Building capacity

Unique Companies
Xsense, Denicon, Signmax,
Kite Robotics, Unigrafic,
Lionix, Clear Flight
Solutions, SciSports,
Iosum

Land lease: Not available
Land ownership: Municipality of Enschede, University
various private parties
Zoning plan: BPK Kernispark Twente 2015

Profile

The innovation campus Kernispark Twente in Enschede is a dynamic location where over four hundred companies work on developments and innovations that make a difference. It is a location with a hospitable and established climate for entrepreneurs, which provides opportunities for development and growth of companies active in the high-tech systems & materials sector. The campus is second largest in terms of commercial jobs, with 6,300 people working at Kernispark Twente in Enschede, excluding the 3,000 academic staff members at the University of Twente.

Developments

3,000 Education / Institutes
6,300 Companies

24,300 Students

14,700 Higher Education (Savon Hogeschool)
9,600 University (UTwente)

of whom 4,300 international students

€ 95 million

2010 - 2015

- * Upgrading Hengelosestraat
- * Upgrading Auke vleersstraat
- * Upgrading University entrance
- * Transformation of station area
- * The Gallery I

Long-term vision
Kernispark Twente is set to grow into a knowledge-based campus with a unique mix of knowledge-intensive economic functions and academic networks, focusing on personal development, challenge and growth. Knowledge is a mainstay of the University of Twente, currently further strengthening its profile as an entrepreneurial university. The region of Twente continues to be an attractive location for innovative businesses. Kernispark Twente aims to be a meeting point for European top-class knowledge, technology and innovative businesses.

€ 100 million

2016 - 2020

- * The Gallery II
- * Sanderink Technology Centre
- * Hogekamp Building
- * Innovatiepath for slow traffic
- * Entrepreneurial eco-systems
- * Launching customership.
- Innovation agenda in area development of a living smart campus

Open Innovation Strategy

Shared R&D facilities

Nanolab 1250 m² state-of-the-art clean room, analysis facilities and BioNanLab.

- CHI ICT Research in Context
- ICIS Institute for Innovation and Governance Studies
- ITC Information Science and Health Observation
- MESA- Institute for Nanotechnology
- MIRA- Institute for Biomedical Technology and Technical Medicine
- SBE: Science Based Engineering

In Twente, sharing expertise and cooperative innovation speaks for itself. It springs from the conviction that this will lead to new business, concepts and products. It helps companies to find their competitive advantage and to stay ahead of the competition. Innovating together means arriving more quickly at an intended result and being able to focus on the needs and desires of the end-user and/or customer. Shortening the time to market introduction and increasing profit on a final product – these are the metrics that really count at the end of the day. Both companies and knowledge institutes in Twente play a strong role in this regard. Together with industrial partners, Kennispark Twente is working on roadmaps, what should Twente invest in in the coming years in terms of technology and knowledge development?

R&D Focus

The focus is on technological developments with a high social relevance High Tech – Human Touch

- **Smart Materials**
thermoplastic composites, membranes, smart & functional materials, (bio)polymers, surface treatment
- **Connected Systems**
sensor-, embedded systems, architectures, ICT
- **Nanotechnology**
lab-on-a-chip (microfluids), photonics, nano electronics

- **Advanced manufacturing**
additive manufacturing, mechatronics & robotics, semiconductors
- **Robotics**
Robot technology for various service applications.

These technological developments have relevance for various domains where they may be applied, such as energy, safety, health, water management and infrastructure.

Kennispark Twente has several open innovation centres and platforms to develop and share knowledge related to high-tech systems and materials, for example OICAM (Open Innovator Center Advanced Materials), TPRC (ThermoPlastic Composites Research Centre), Texperium (recycling textiles), Laser Application Centre, Pioneering (construction technology). In addition several R&D facilities are available that are open to both companies and universities, for example High Tech Factory, Design Lab, Nanolab, I-XChange and Twente Safety Campus.

High Tech Factory
Production facility for companies in micro- and nanotechnology

Thermoplastic Composites Research Centre
Open innovation around thermoplastic composites

Fablab Enschede
Special equipment such as a 3D printer for prototyping

OICAM
Applied sustainable innovations in advanced materials

Pioneering
platform for innovation in the construction industry

Design lab
Creative and cross-disciplinary lab connecting science and society

Robotics
Robot technology for various service applications.

High Tech Factory production facility for companies in micro- and nanotechnology.

OICAM: applied sustainable innovations in advanced materials.

Sustainability

Kennispark Twente the innovation campus with the University of Twente and many innovative companies and facilities.

Start-up facilities and programmes

The business climate in Twente has traditionally been based on initiating a pioneering spirit and vision. Several facilities and programmes are available to encourage those starting their own business:

- The TOP programme offers coaching and financing for start-ups.
- The Legal Advice Center offers advice on the legal aspects of starting a new business.
- Access is available to financing possibilities of various origin, such as the Innovation Fund Overijssel, Cottendorp, and a network of informal investors.

- There is a network available related to innovative companies.
- Many events for sharing knowledge and skills on entrepreneurship are organised, such as the Start-up Fest.
- A cold air heat storage system (located in the pond) is in use.
- Solar panels have been widely installed.
- There is an energy-neutral road.

Community services & facilities

	Buildings	Education and Research
Company buildings	200,000 m²	
• Incubator/Accelerator	25,000 m²	
• Single-tenant	80,000 m²	
• Multi-tenant Matrix	25,000 m²	
Housing (students)	2,095 units	
Leisure (sport, congress)		
Soccer, movie theatre, sport facilities, cultural performances, concerts and exhibitions, conference facilities, hotel		
Parking	4,500 free parking spaces	
Park management		
Site-related services		
There is a joint security contract and joint general maintenance, with further services being developed. Such services are provided by the municipality of Enschede in cooperation with the Kennispark Employers Association.		
Building-related services		
There are eight serviced incubators, all with facility management, reception, cleaning/waste services, copy and print facilities, etc. These are operated by various partners.		

Our main objectives

Environmental benefits

- reduced energy use, energy positive
- reduced material inputs
- increased recycling and re-use of materials
- components and products
- reduced environmental waste and emissions

Economic benefits

- generation of additional revenue for economic players, cost benefits (energy, materials, waste management, compliance with environmental legislation)
- reduced market dependence on non-renewable and imported resources
- businesses gain a competitive edge on the growing green market
- improved public image of each company and of the park as a whole.

Remarkable sustainability objects/achievements

- The Living Lab Smart Grid provides local information about devices and building energy use as input for development and optimisation of new concepts, services and products for smart grid solutions.
- A cold air heat storage system (located in the pond) is in use.
- Solar panels have been widely installed.
- There is an energy-neutral road.

Buildings

Education and Research

	Buildings	Education and Research
Company buildings	200,000 m²	
• Incubator/Accelerator	25,000 m²	
• Single-tenant	80,000 m²	
• Multi-tenant Matrix	25,000 m²	
Housing (students)	2,095 units	

Kennispark Twente offers

- Full package of facilities, like The Gallery Waal, various restaurants, shops, meeting places, etcetera
- Full programme for all inhabitants (cultural sports, business) and several 250+ events annually for innovation & entrepreneurship partner of Start-up Fest.

Leisure (sport, congress)

- Soccer, movie theatre, sport facilities, cultural performances, concerts and exhibitions, conference facilities, hotel

Parking

- 4,500 free parking spaces

Park management

Site-related services

- There is a joint security contract and joint general maintenance, with further services being developed. Such services are provided by the municipality of Enschede in cooperation with the Kennispark Employers Association.

Building-related services

- There are eight serviced incubators, all with facility management, reception, cleaning/waste services, copy and print facilities, etc. These are operated by various partners.

Governance

Campus ownership

- Municipality of Enschede, University, private parties

Decision makers & decision-making process

- These include the municipality of Enschede, University of Twente, private parties and NFA/CosinN for initial contact with interested companies and contracts.
- Kennispark Twente conducts a profile assessment of any interested companies

Contact

- Kennispark Twente
Janje de Hoek (Manager Public Innovations)
Hengelosestraat 525
7521 AG Enschede

T: +31 53 489 4118

E: contact@kennispark.nl

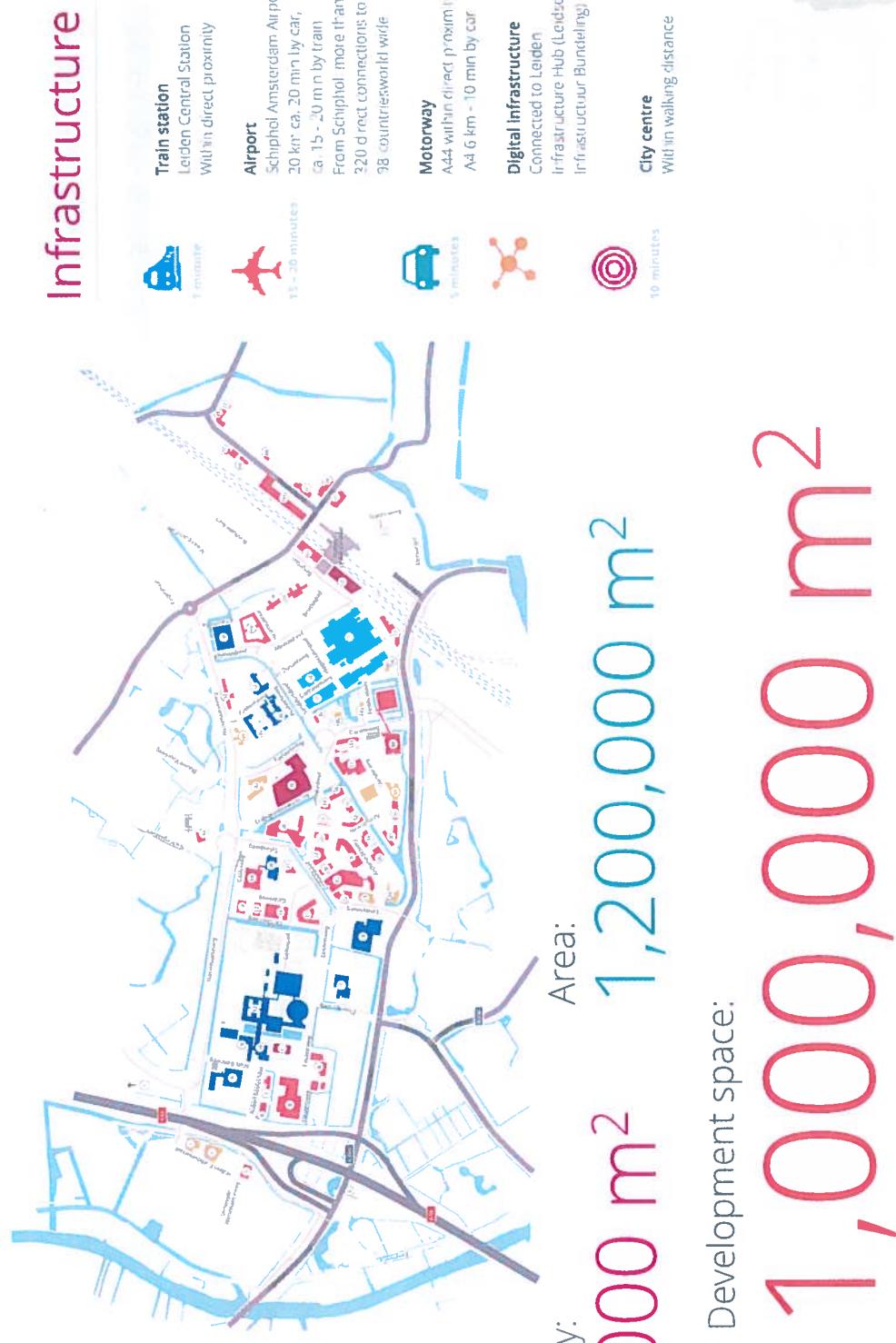
W: www.kennispark.nl

Commitment

- University of Twente, the municipality of Enschede, the Twente Regional Authority the Province of Overijssel and Saxion University of Applied Sciences

Leiden Bio Science Park

The largest life sciences cluster in the Netherlands

130 Companies

Building capacity

Unique Companies

- Astellas
- Biomain
- Janssen IDV / Janssen Biologics (both Johnson & Johnson companies)
- Galapagos
- ProQR
- Avery Dennison
- Thermo Fisher Scientific
- Eurofins

Zoning plan: Leiden Bio Science Park en Station (municipality Leiden, 2014)
Beverhaze – Syntus (municipality Leiden, 2010)
'Nieuw Rijngestel' (municipality Oegstgeest, 2015)
Upcoming Gorlaeus Masterplan (municipality Leiden, dec. 2016)

18,283 Jobs

3,658	Education, Uni, Leiden, Voc Edu., Univ of ApSci
7,111	Leiden University Medical Centre
5,642	Companies (life sciences related)
1,872	Other

Developments

€ 175 million

2010 - 2015

- New buildings: CHDR, Avery Dennison, Beagle Zernike, BioPartner Centre
- 2. GGZ Riverdunen, Hilton Garden Inn, Astellas
- Biotech Training Facility
- Level Building including ROC Leiden, 2 hotels, wellness facilities
- restaurants, office space and a Business Centre
- New sports facility and sports fields Leiden University

24,695 Students

7,323	University of Leiden
2,557	Leiden University Medical Centre
9,815	Leiden University of Applied Sciences
5,000	Secondary vocational education

of whom 1,500 international students

- New facility for the precision mechanics vocational college LHS (Leiden Instrumentmakers School)
- Leeuwenhoek Park, Schilpenoord Park and re-opening of Grand Café De Stal
- New building for Naturalis Biodiversity Center

Open Innovation Strategy

Open innovation is essential and driven by the mutual collaboration of key to excellence' companies and academia. Together invent, test, refine, screen, test, develop, produce and apply the medical treatment of today, and tomorrow. The people involved make matters work and are the key to open innovation. In order to facilitate interaction, encourage collaboration and stimulate open innovation we organise countless meetings, formal and informal gatherings, profit sharing events and various social activities. Encouraging valorisation knowledge support to business models and providing a nurturing environment are key aspects of the park. The valorisation of Leiden University and LUMC research is managed by Luis Apel, dedicated to knowledge sharing between academia and industry. Luis stimulates academic entrepreneurship and offers legal support and assistance in finding the right research funding. The vibrant business community, top-of-the-line research facilities, business support and the commitment of government bodies make Leiden Bio Science Park the ideal location for businesses to flourish.

- Leiden Academic Centre for Drug Research (LACDR)
- Leiden Institute for Brain and Cognition
- Leiden Academy on Vitality and Ageing
- BioMedical Metabolomics Facility
- Leiden (BML)
- Naturalis Biodiversity Center
- Cell Observatory (Institute for cell research)
- Nescen (Netherlands Centre for Electron Nanoscopy) with two of the most advanced cryo-transmission electron microscopes in the world)
- Clinical Trials Unit (part of the European Group for blood and marrow transplantation)
- TNO (Dutch organisation for applied research) Prevention, Health & Pharma
- CHDR (Center for Human Drug Research - clinical studies, funding & training programmes)
- Clinical Trials Unit (part of the European Group for blood and marrow transplantation)
- CRM (Center for Proteomics and Metabolomics)
- DNA Market point (biology institute)
- Leiden Genome Technology Center (LGT)
- Gorle Center (MRI center)
- Ultra-high field NMR facility

Shared R&D facilities

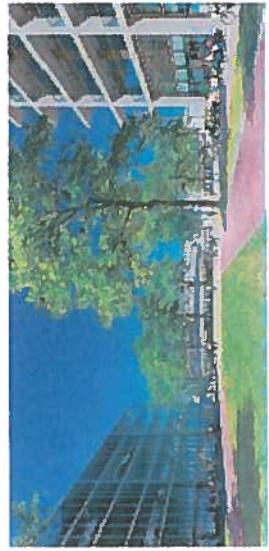
- Open Access Research Infrastructure (OARI)** Leiden Bio Science Park provides access to instruments and expertise. On this website you can find information about the research infrastructure that Leiden University and Naturals Biodiversity Center can provide. The state-of-the-art analytical instruments and related expertise are accessible to all interested parties (www.oariscience.leidenuniv.nl)
- Biotech Training Facility (BTF)** is a production centre where pharmaceutical training is given in a realistic environment. It can be used as a pilot plant for testing equipment and processes. BTF is completely equipped with clean rooms, laboratories and a technical area full of state-of-the-art, easily accessible utilities.

R&D FOCUS

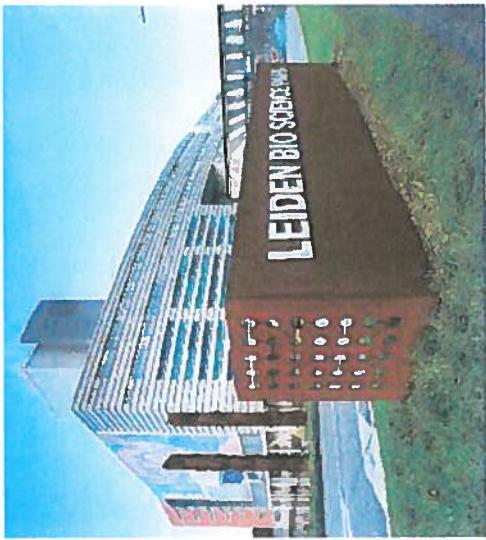
- Brain (dys)function
- Vascular and Regenerative Medicine
- Immunity, Infection and Tolerance
- Translational Neuroscience
- Cancer, Pathogenesis and Therapy
- Aging, Health, Prevention and the Human Life Cycle

The more than 30 years of history of Leiden Bio Science Park fuelled the next wave of young and fast-growing companies like ProQR Therapeutics, ISA Pharmaceuticals, 2-BBB Medicines and DCP prime

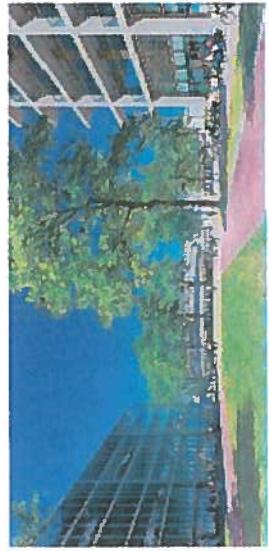
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

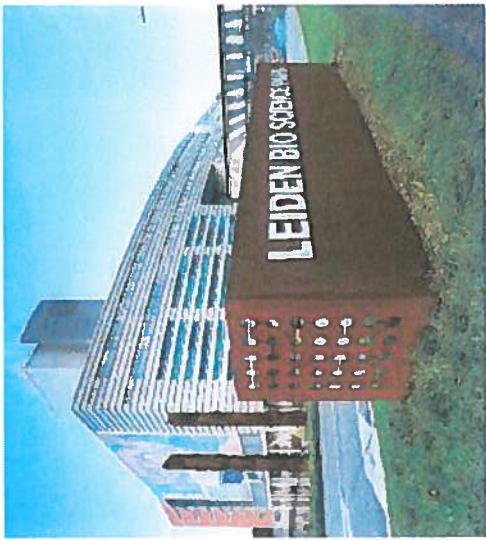
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

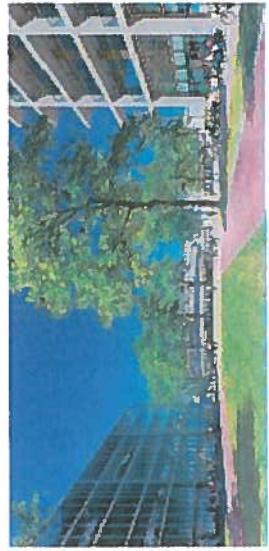
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

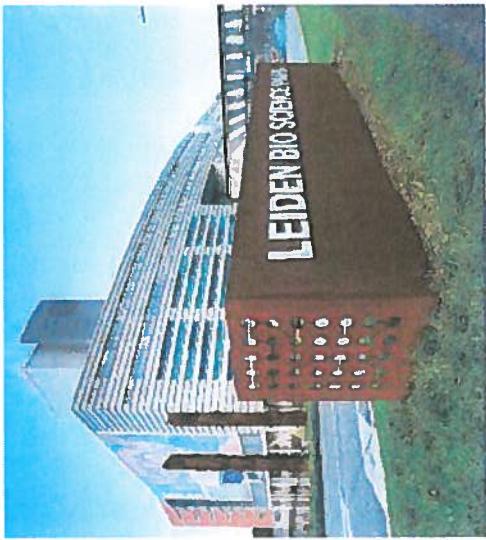
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

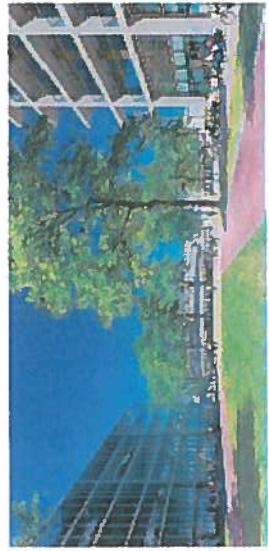
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

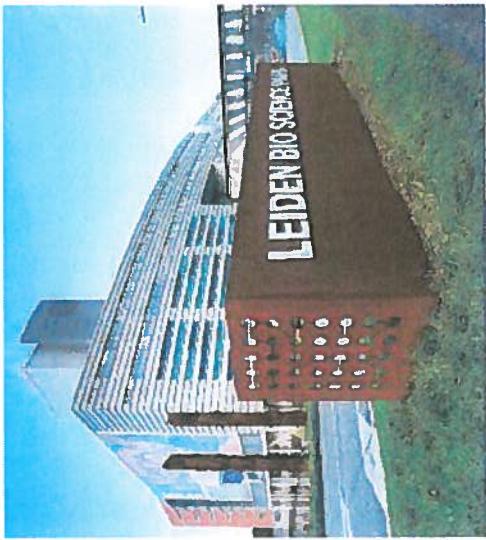
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

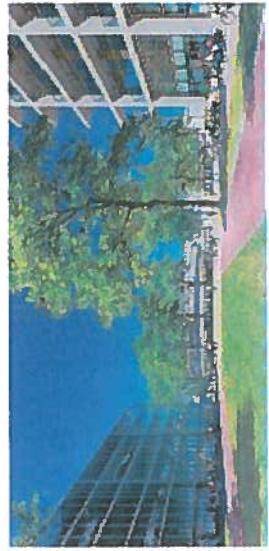
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

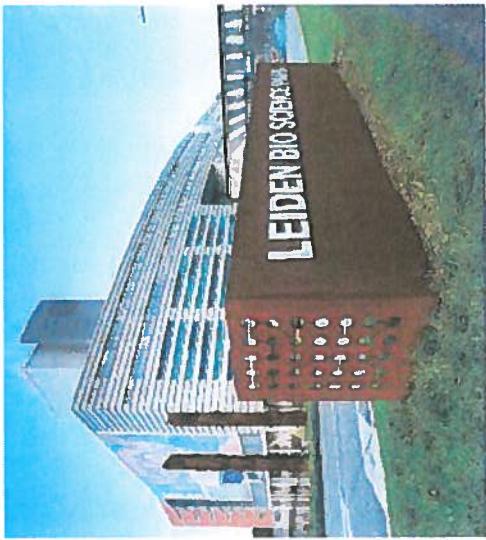
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

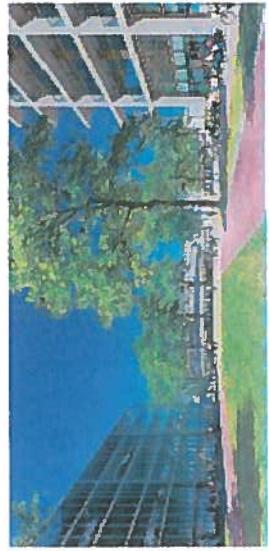
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

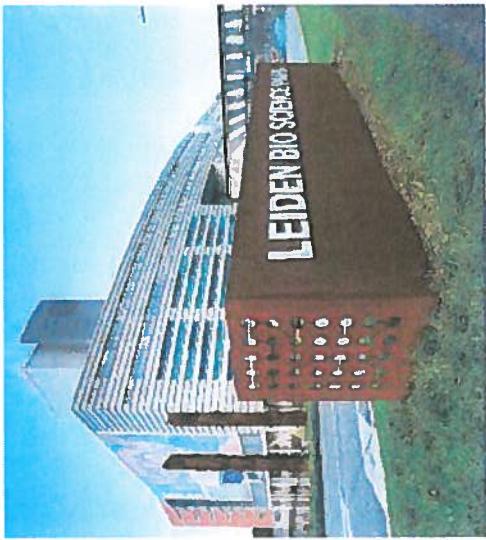
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

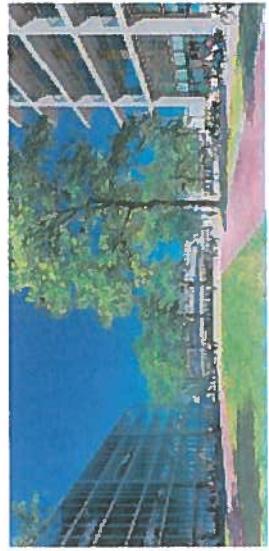
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

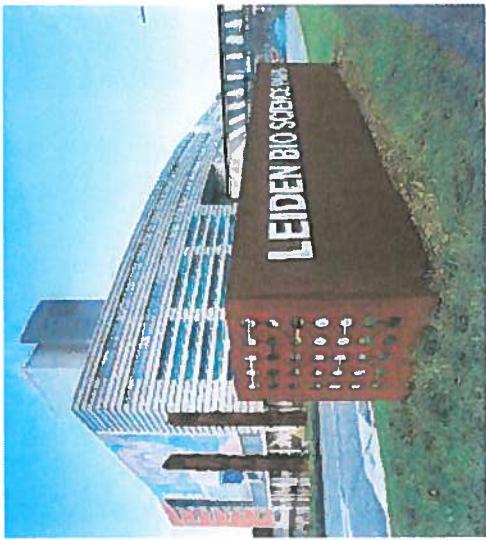
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

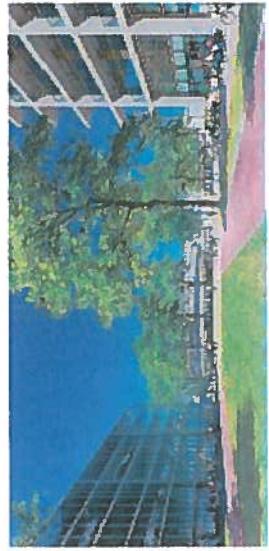
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

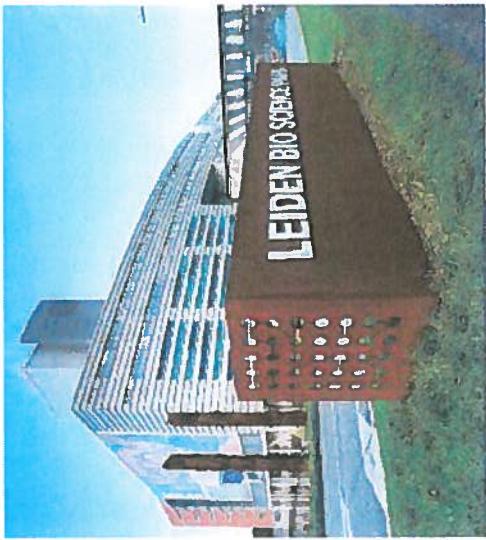
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

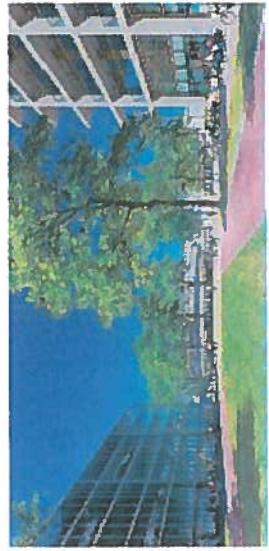
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

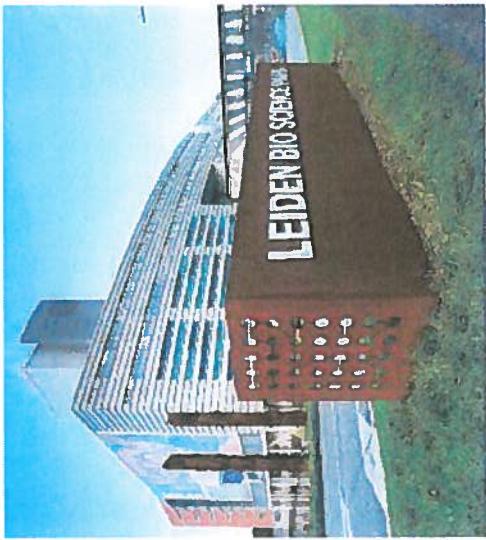
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

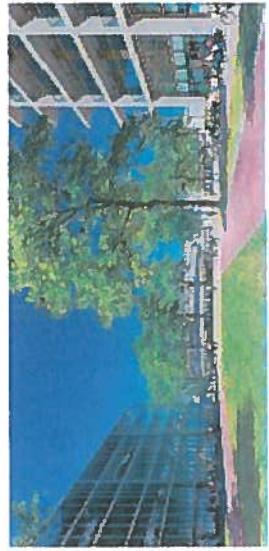
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

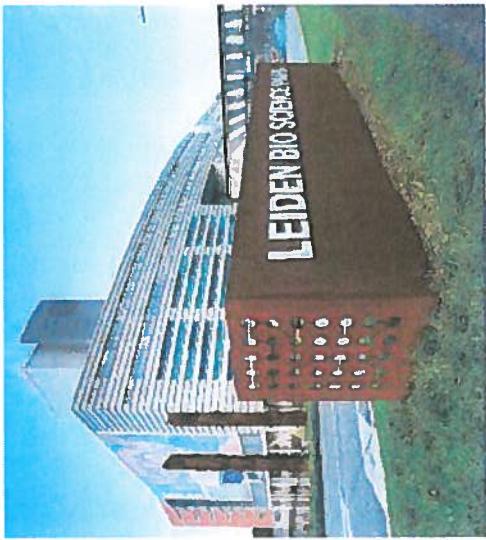
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

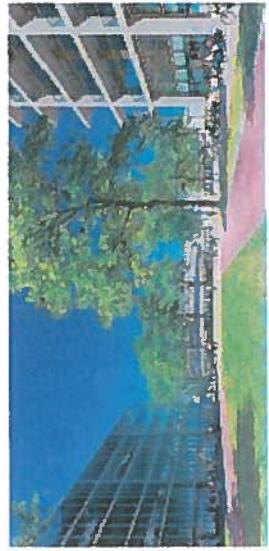
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

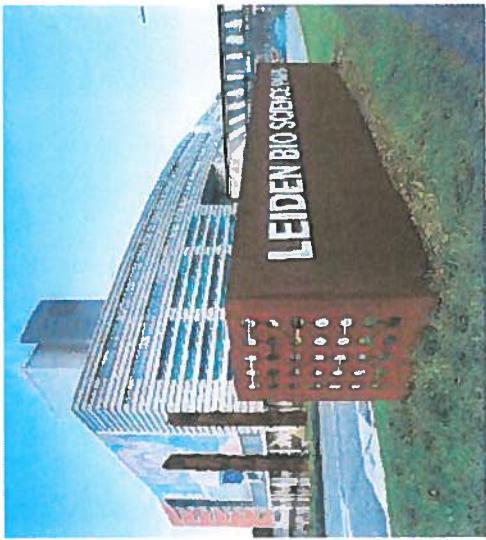
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

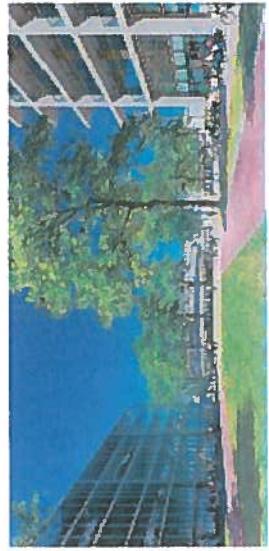
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

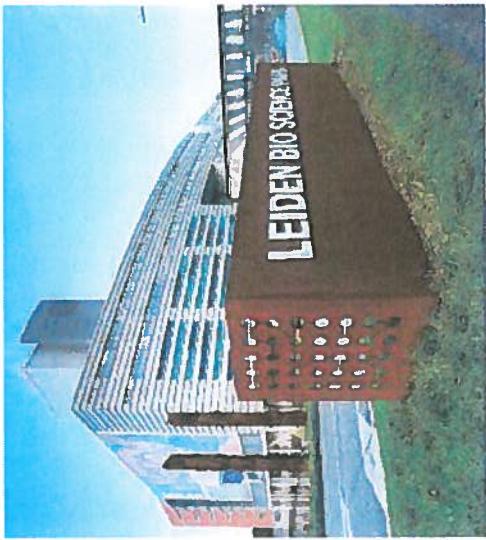
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

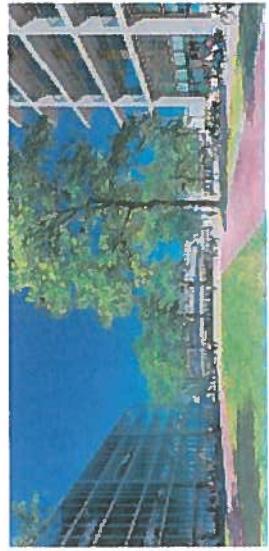
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

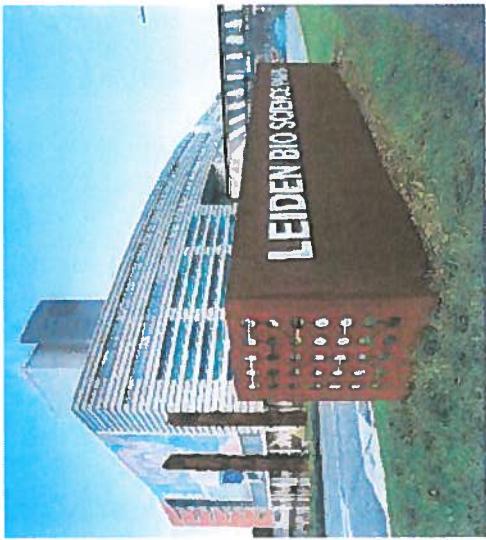
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

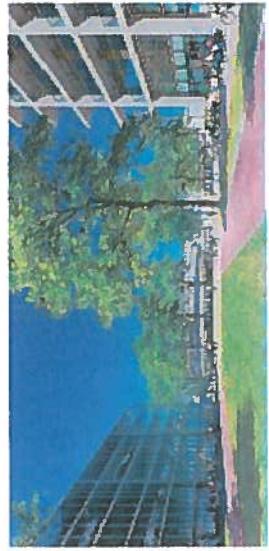
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

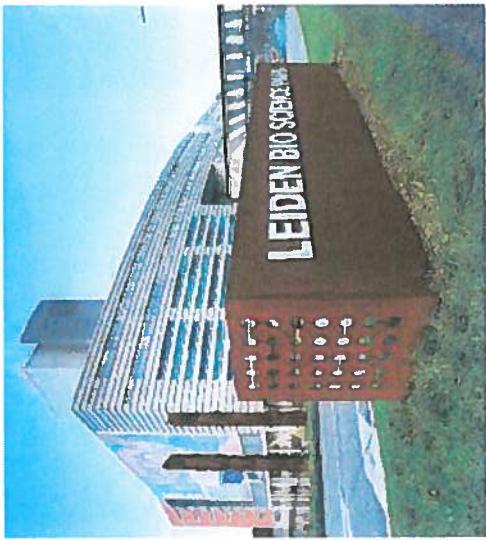
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

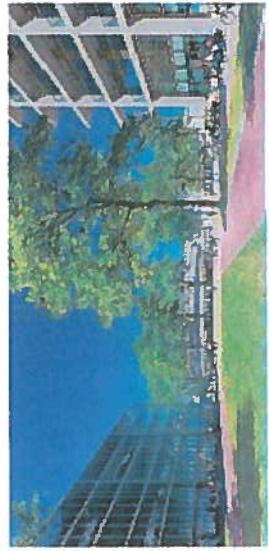
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

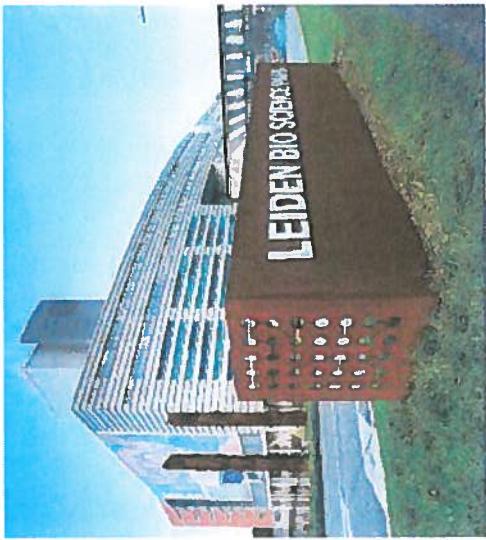
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

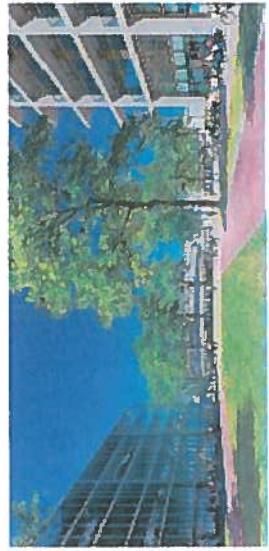
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

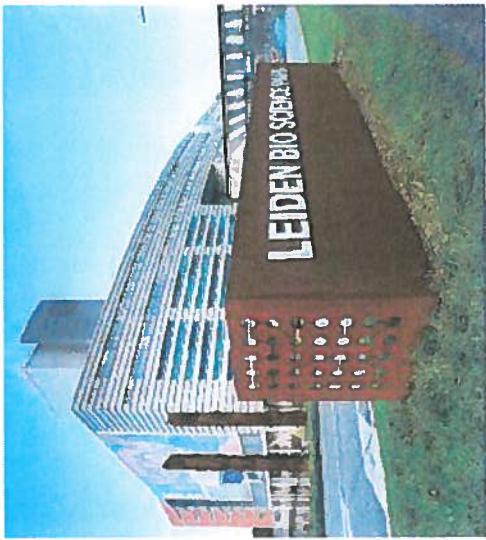
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

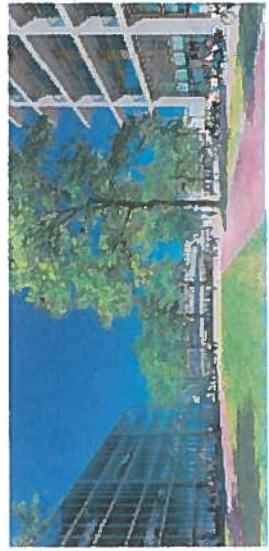
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

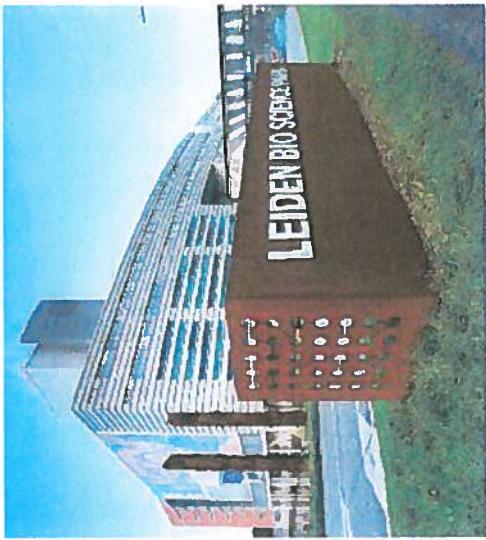
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

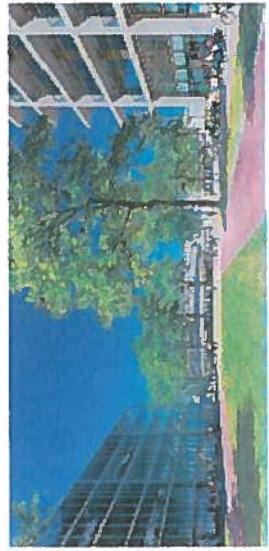
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

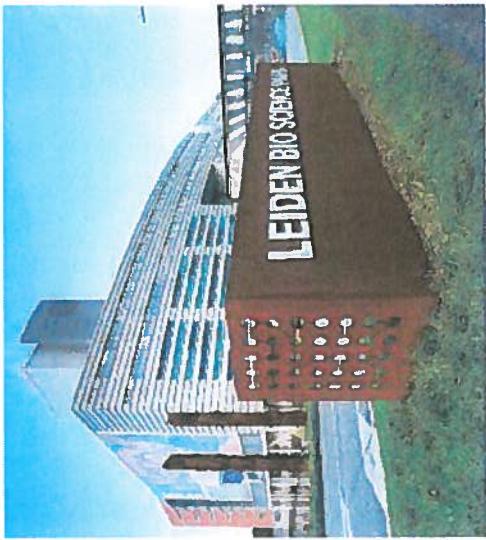
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

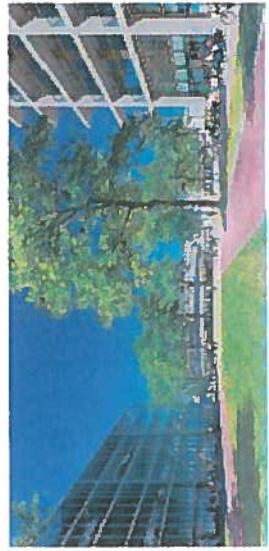
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

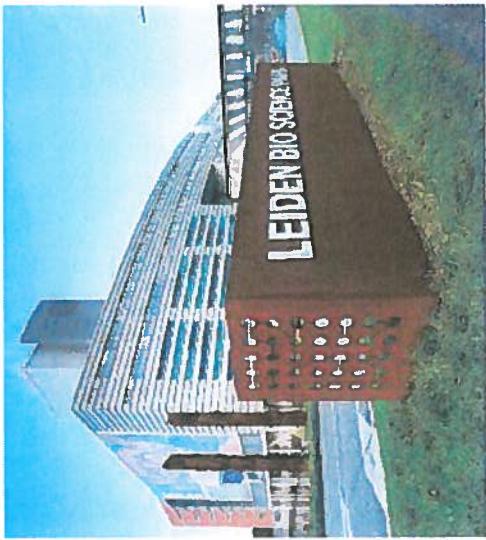
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

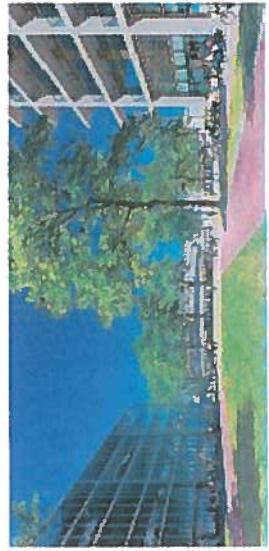
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

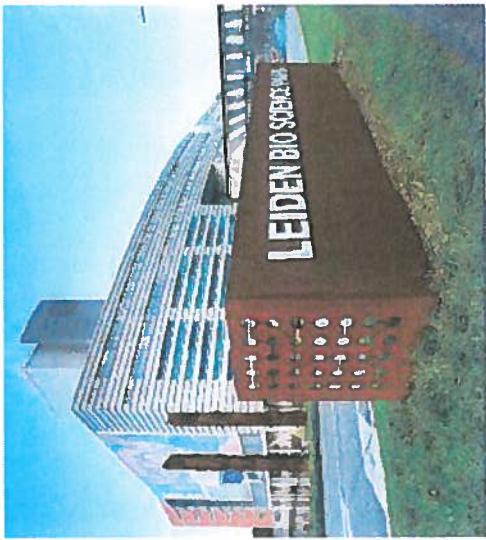
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

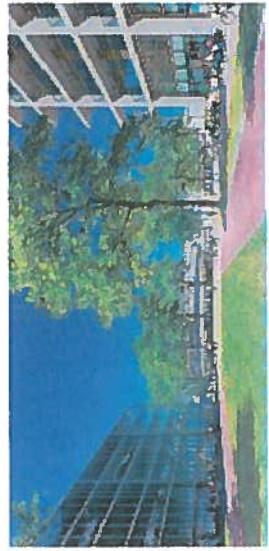
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

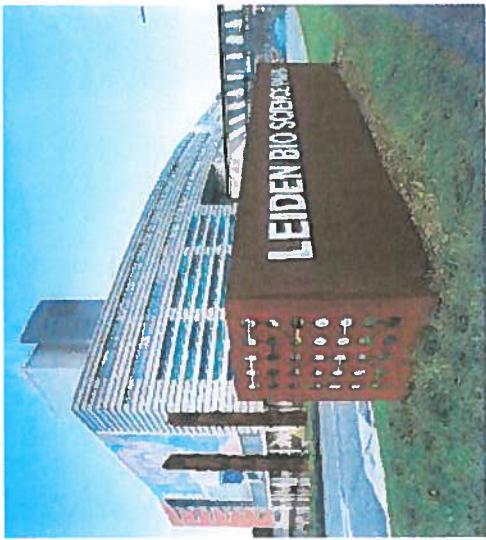
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

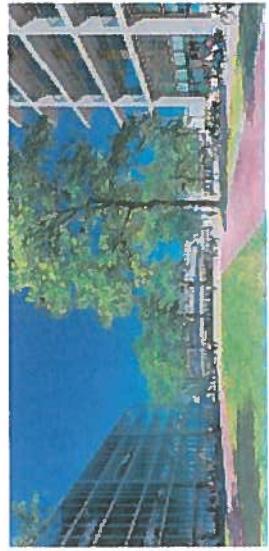
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

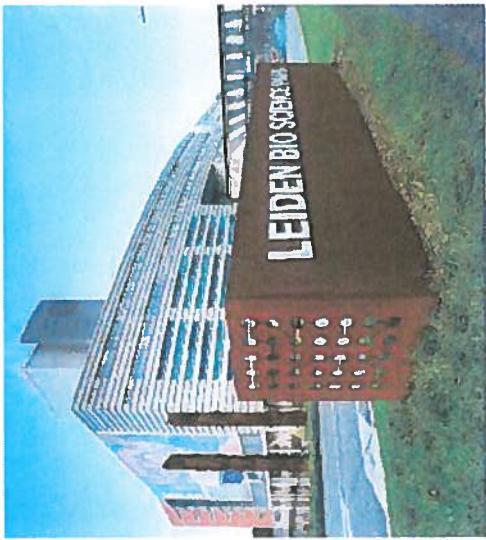
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

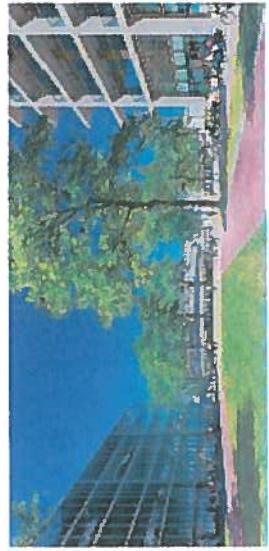
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

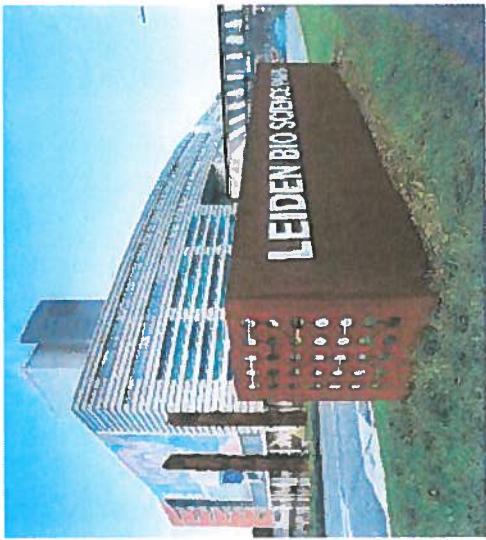
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

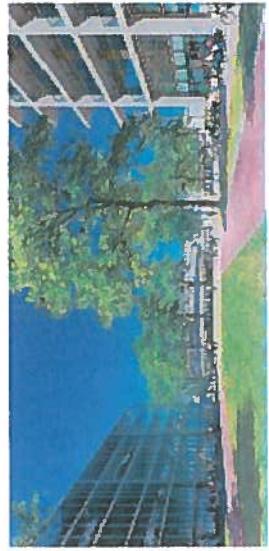
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

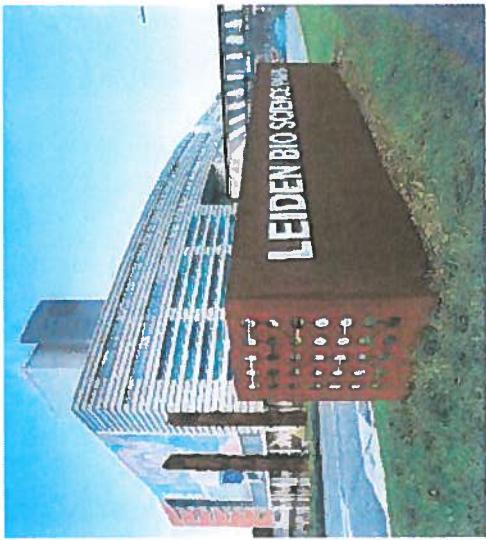
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

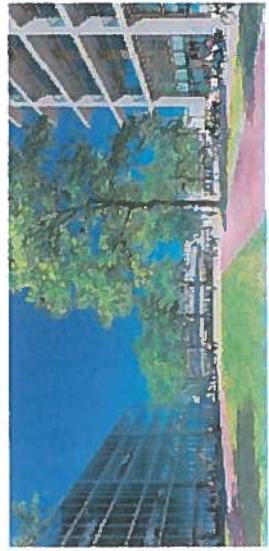
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

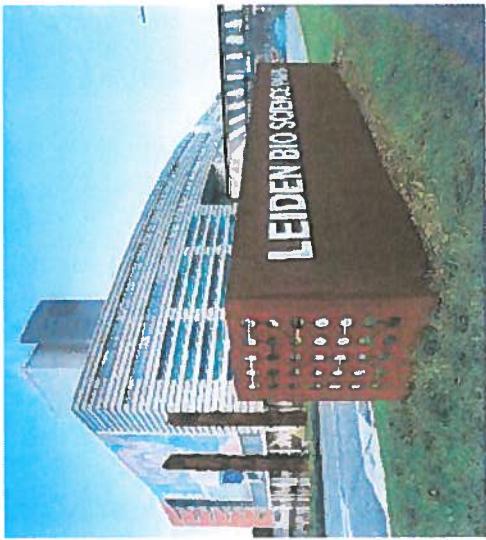
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

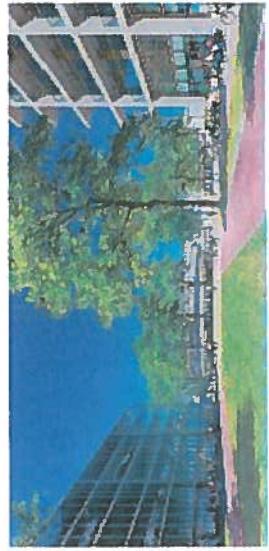
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

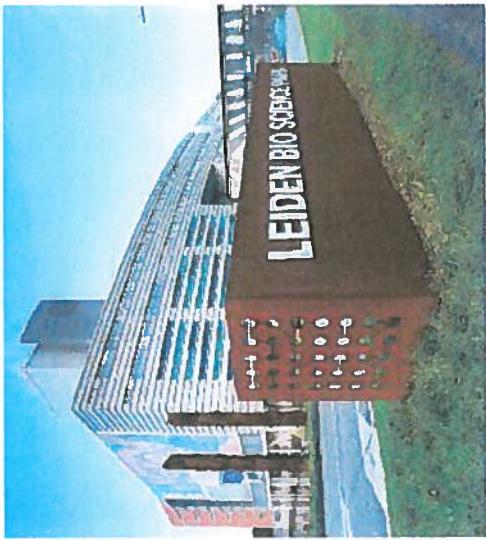
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

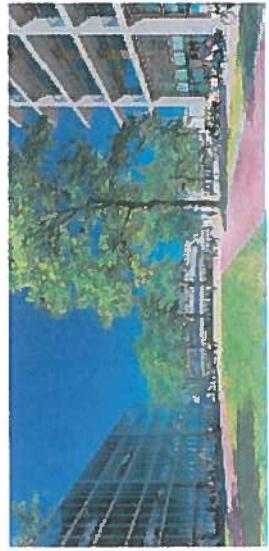
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

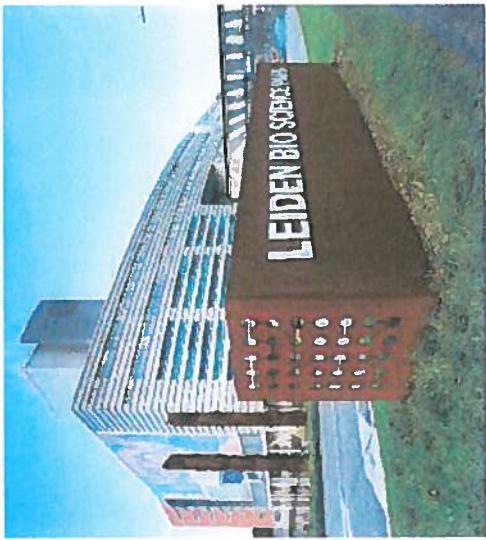
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

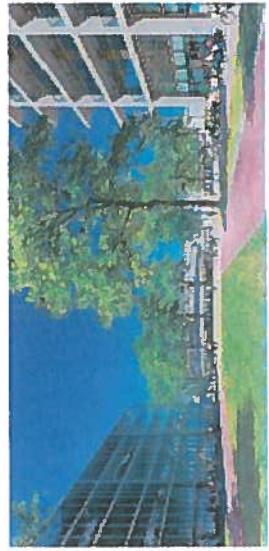
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

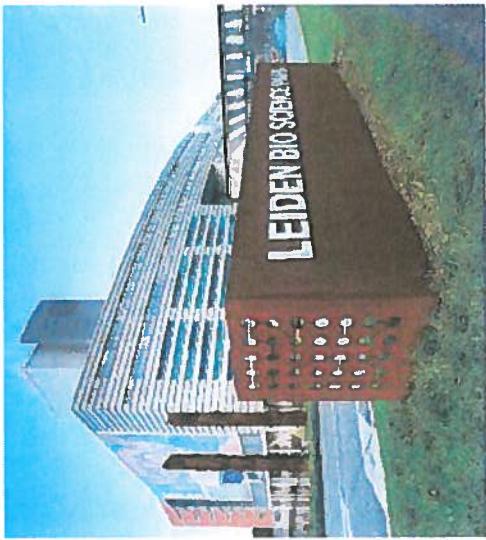
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

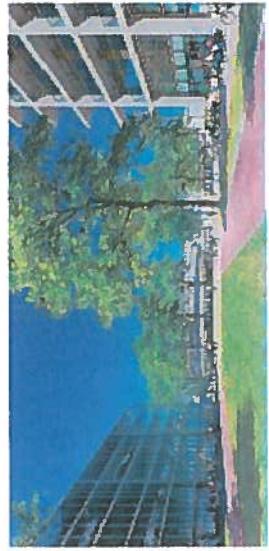
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

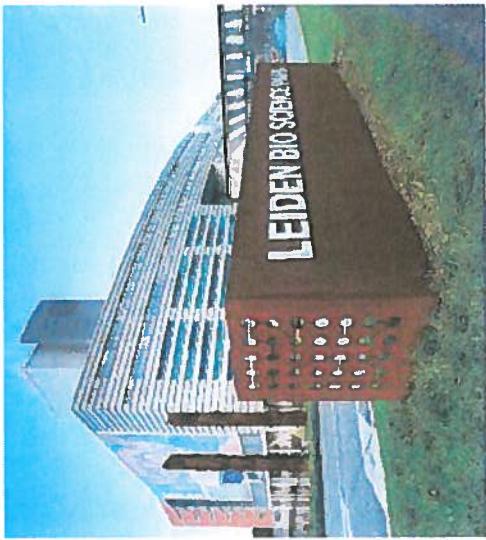
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

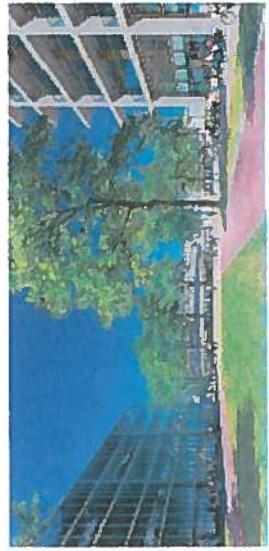
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

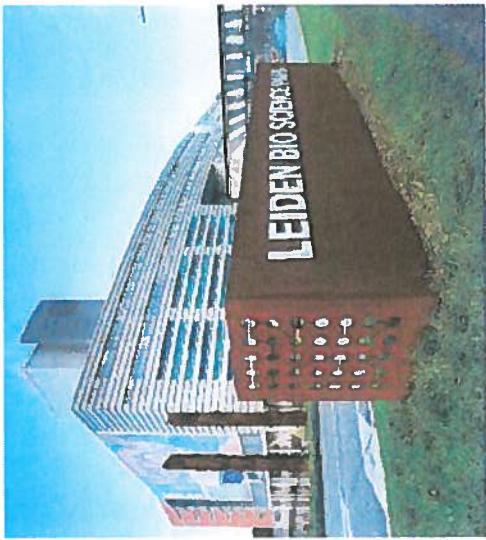
At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

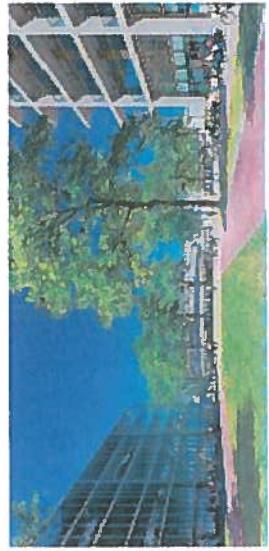
New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety conditions.

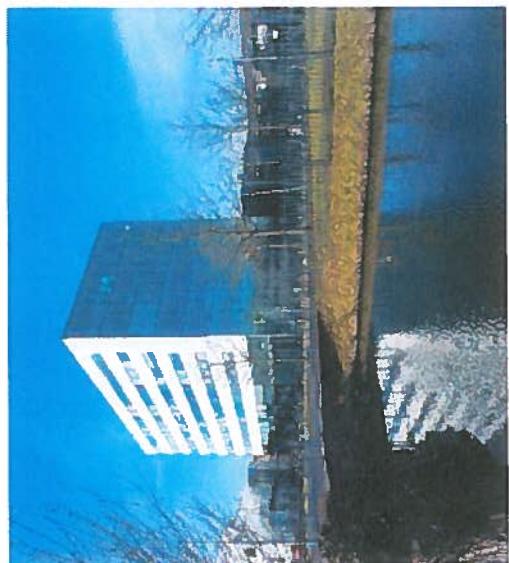

New entrance area of Leiden Bio Science Park, with shops, restaurants, park and the Beta Campus of Leiden University.

At the Biotech Training Facility experienced trainers from the industry train life sciences professionals under up-to-date GMP and biosafety

World class clinical trials are available at the Centre for Human Drug Research (CHDR). CHDR provides the full range of early stage clinical pharmacology services, specialised in early proof of pharmacology and the complex process of drug development.

Sustainability

Our policy
The sustainability plan 'Uitstroom Touren 2005' agreed to by the municipality of Leiden and Leiden University is valid for LBSP. The current ambition is to attain BREEAM certification for the entire LBSP. A quick scan has been performed recently in which the park was scored according to the BREEAM NL requirements.

Our main objectives are

- BREEAM NL Area certification for LBSP
- encouraging corporate social responsibility addressing social developments (e.g. the ageing population)
- sustainable office buildings (e.g. Astellas office)
- eco-friendly environment (eco-friendly banks and transportation):
 - green and integrated living and working environment

Remarkable sustainability objects/achievements

- Various programmes and support activities for students who are considering beginning a business or are in the process of creating a private company
- Various companies have installed WKO installations.
- A major solar energy project is currently in development

Community services & facilities

Leiden Bio Science Park foundation and the entrepreneurial association OV BSP organise various formal and informal gatherings, social events (e.g. monthly Life Sciences Café, Tech Talks, and various sports tournaments) and advertise job opportunities among LBSP residents. Additionally, many meetings and events are regularly organised at the park (e.g. CEO breakfasts, Internationals meeting and the Leiden Pharma Science Symposia). LBSP has many facilities such as shops, restaurants (De stal and Restaurant Twelvel) and hotels (Hilton Garden Inn, Hampshire Hotel Hitland and Zorghotel Topaz).

Leisure

University Sports Centre Leiden offers a range of sports facilities, including an indoor sports hall, soccer field, tennis courts, volleyball courts and hockey fields. There are two museums, Coros Experience and Naturals Biodiversity Center.

Parking

Most of the car parks are privately owned, including the Motorhus multi-storey car park which can be used via Leiden University. The LUMC and Level multi-storey car parks and the University Sports Centre Leiden car park are open to paying visitors and patients.

Parkmanagement

Site-related services

Maintenance of the park including green areas, collective facilities (e.g. shuttle bus, waste management, energy, company emergency response services (BHV bedrijfshulpverlening), health insurance, security, lobby etc.) is arranged by the entrepreneurial association OV BSP.

Building-related services

These are arranged by several partners:

Governance

Campus ownership
Municipality of Leiden, Leiden University, LUMC and the Rijksgebouwendienst

Decision makers / process

The decision makers in question are the Province of South Holland, the municipality of Leiden, Oegstgeest, municipality LUMC and Leiden University. Any investments made by businesses must be in keeping with the

Buildings

	Education and Research	17	880,000 m ²
Company buildings			
• Incubator	3	16,200 m ²	
• Accelerator	1	5,400 m ²	
• Single-tenant	24	363,000 m ²	
• Multi-tenant	5	350,000 m ²	
Housing (students)	3	27,000 m ²	

Buildings

	Management	Leiden Bio Science Park Foundation and OV BSP
Commitment	Municipality of Leiden, Leiden University LUMC, Entrepreneurial Association OV BSP, Municipality of Oegstgeest.	

Start-up facilities and programmes

The Biopartner Foundation is the park's incubator organisation supplying office and lab space (roughly 20,000 m² in floor space) to start-ups. It also offers plus a development programme.

Currently a flexlab and practical support programme are being developed for start-ups.

- Iugus is the student organisation for entrepreneurial students. They provide various programmes and support activities for students who are considering beginning a business or are in the process of creating a private company.
- Various programmes have installed WKO installations.
- A major solar energy project is currently in development

TU Delft Science Park

Infrastructure

Building capacity:

500,000 m²

Area:

1,610,000 m²

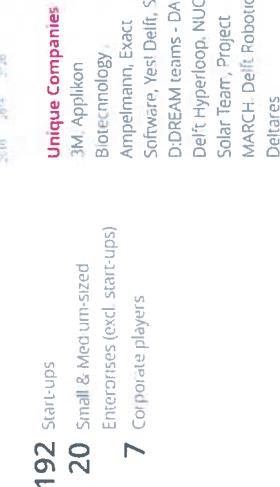
Development space:

400,000 m²

Train station	Delft Central 2.3 km - 5 min by bus
Airport	Rotterdam The Hague 10 km - 34 min by train 15-30 minutes by car
Schiphol Amsterdam	63 km - 39 min by train 50 min by car
Motorway	A13 1 minute Direct access
Digital Infrastructure	Park fully broadband and Wi-Fi service available
City centre	Delft 5 min by bus 10 min bike ride
Rotterdam	11 min by train
The Hague	12 min by train

219 Companies

Building capacity

TU Delft Science Park is located on the campus of Delft University of Technology, the oldest technical university of the Netherlands and one of the most prestigious of its kind in the world. The university ranks among the world's best in various fields of science and engineering including robotics, quantum and nanotechnology, aerospace engineering and biotechnology. TU Delft Science Park is one of the leading locations for research and development in Europe and home to knowledge-intensive companies and research institutes in sectors linked to the scientific research conducted at Delft University of Technology.

Currently TU Delft Science Park houses over 200 national and international businesses, from promising start-ups at the YES!Delft incubator to the headquarters of Applikon Biotechnology, Dutch Metrology Institute VSL and 3M Netherlands. TU Delft Science Park is designed to be part of a living campus and offers a climate for innovation where science, business and government come together with plenty of green space and catering services in a sustainable environment.

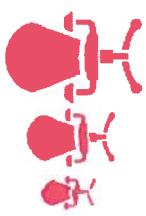
Developments

Some developments until 2015:

- * Exact Software headquarters
- * Applikon Biotechnology Dutch headquarters
- * Realisation of the 3M Dutch headquarters
- * Ampelmann, offering sea offshore access
- * YES!Delft incubator
- * Green Village fieldlab, where innovations for a sustainable future can be developed, tested and demonstrated
- * International School Delft
- * Renovation of BK City Stay, faculty of Architecture and the Built Environment

16,000 Jobs

24,080 Students

of whom 3,200 international students.

Long-term vision
The close collaboration between companies and researchers at TU Delft lies at the heart of TU Delft Science Park, creating a climate for innovation where research and business closely collaborate and contribute to solving major societal challenges.

• RoboValley headquarters, the place for researchers and entrepreneurs to cooperate in the field of robotics

• Faculty of Applied Sciences, new faculty building

• Sports & Culture facilities, upgrade and expansion

• Pulse education building

Open Innovation Strategy

World Class Research Institutes

By cooperating with business, government and civil society organisations, and working directly with individuals, we can make our knowledge benefit the wider society.

R&D Focus

- TU Delft Institutes (high-quality research capacity in university-wide institutes)

QuTech (Research center for quantum computing and quantum internet)

Knowledge center for radiation-related research and education

EKL (Innovative scientific research lab)

DUWIND (TU Delft Wind Energy Institute)

KAVLI (Institute of Nanoscience Delft)

Space Institute

Sport & Engineering Institute

Robotics Institute (unites all the university's research in the field of robotics)

• Deltares (Independent institute for applied research in the field of water and subsurface)

TNO (Dutch organization for applied research)

• VSL (Netherlands' national metrology institute)

• Holland Particle Therapy Centre

Global

Sensing our environment. Modelling our environment. Shaping our environment.

Deltas, Infrastructures and Mobility

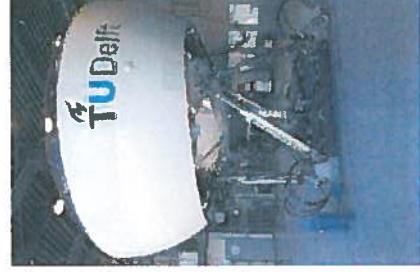
Safe and liveable delta areas, Sustainable harbors and hubs, Safe, efficient, clean and intelligent transport. Available and sustainable infrastructures.

Health

Medical imaging and image guided medicine interventions and care, Targeted molecular technology, Home-care technology

D'DREAM Hall Delft: Dream Realisation of Extremely Advanced Machines birthplace of DARE Delft Hypeloop and the Nuna

VESTDelft the leading tech incubator that helps entrepreneurs to build and grow leading technology companies

The Green Village The on-campus living sustainability lab where entrepreneurs, researchers, students and governments work together on sustainable technology in a research-friendly regulatory environment that supports innovation

Research facilities

TU Delft has a wide range of research facilities. These facilities are unique in the Netherlands and are used to conduct research for business and industry. They range from wind tunnels, a chip facility high-voltage laboratory and nuclear reactor, to serious gaming and product evaluation

labs.tudelft.nl

Delft University of Technology has a website with information on all research facilities. All facilities and instruments are available by appointment

Summa Research Simulator was specially built for TU Delft and can realistically simulate all types of aircraft, helicopters and even cars

OUTouch an advanced research center for quantum computing and quantum internet

OUTouch an advanced research center for quantum computing and quantum internet

Faculty building for Applied Sciences that meets the strict architectural and installation requirements for innovative research

Start-up facilities and programmes

Incubator YES!Delft

YES!Delft is a tech incubator that helps entrepreneurs to build and grow leading technology companies. Its programme turns promising technology ideas and teams into solid start-ups and grows them into successful companies. YES!Delft offers guidance and support to graduates, scientists, engineers and professionals in their start-up journey.

Delft Enterprises

Delft Enterprises is the one stop shop for entrepreneurship and spin out companies of the Delft University of Technology

RoboValley

In RoboValley, full scale start-ups work on the next generation robotics. Over 170 robotics researchers collaborate with experts, entrepreneurs and decision makers.

Community services & facilities

TU Delft Science Park has toolshops, food courts and coffee shops. Various community activities take place throughout the year such as the International Festival of Technology, Dig-it! – TU Delft Research Exhibition, Zero emisson club (various companies located in TU Delft Science Park discussing energy measurements), Medical Delta and Medical Delta Café, Robo Service Centre and the Rood Café, and Dies

Commitment

Municipality of Delft, TU Delft
www.sciencepark.tudelft.nl
www.delfttechnologypartners.nl/en

Sustainability

Our policy

As one of the world's leading training grounds for engineers, TU Delft views its role in society as supplying technological solutions that take us significantly further along the road towards sustainability. We work on numerous aspects of energy technology, from solar panels to wind turbines, from biogas to smart grids and from nuclear energy to geothermal energy. The research is conducted within all eight faculties and engages researchers in multidisciplinary research projects

Our main objectives

- Energy saving (40% by 2020)
- Sustainable energy production (to within 25% by own production by 2020)
- Intelligent energy systems
- CO₂ footprint reduction of 50% by 2020

Remarkable sustainability achievements

- The installation of 10,000 m² of solar panels on various TU Delft buildings
- LED lighting is used in car park.
- There is a cold and heat storage system in place
- Introduction of a Dynamic Heating Network Controller

Park management

Site-related services

Maintenance, security, waste & environmental management and interior plant care are provided. Responsible parties are the Director of Facility Management & Real Estate and the Site Management & Maintenance department.

Building-related services

Catering, cleaning, internal relocation, furniture, audio-visual services, mail distribution and printing services are available. Responsible parties are the Director of Facility Management & Real Estate and the Site Management & Maintenance department.

Governance

Campus ownership

TU Delft

Contact

TU Delft - Facility Management & Real Estate

Arie-Lize Hoftijzer (Manager Science Park)

Gebouw 30B

Landbergstraat 8

2628 CE Delft

T +31 (0)15-2788000

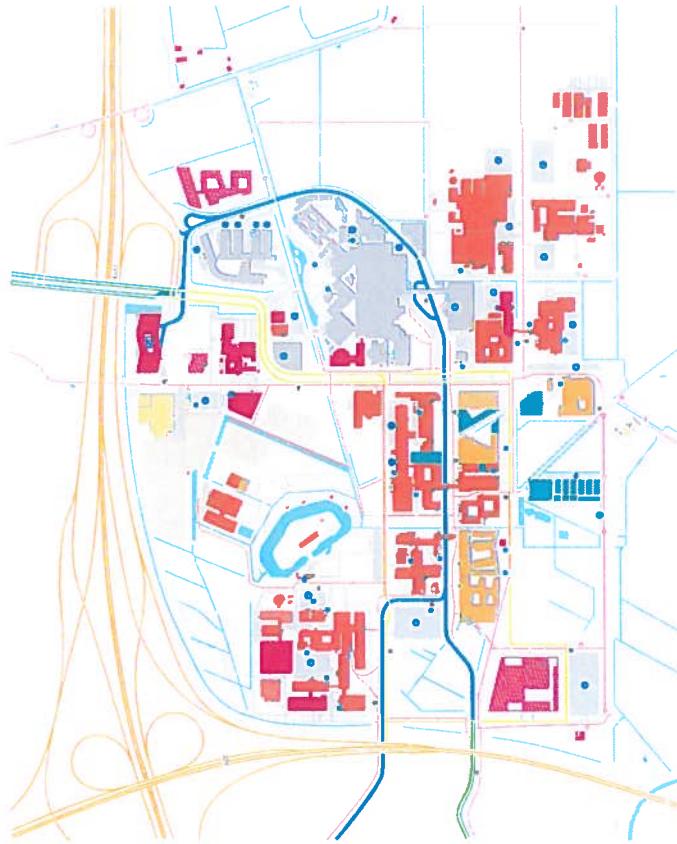
E secretariaatFMV@tudelft.nl

W www.sciencepark.tudelft.nl

Management
Director of Facility Management and Real Estate

Utrecht Science Park

Improving health and quality of life

Area:
3,000,000 m²

Building capacity:
1,236,000 m²

Development space:

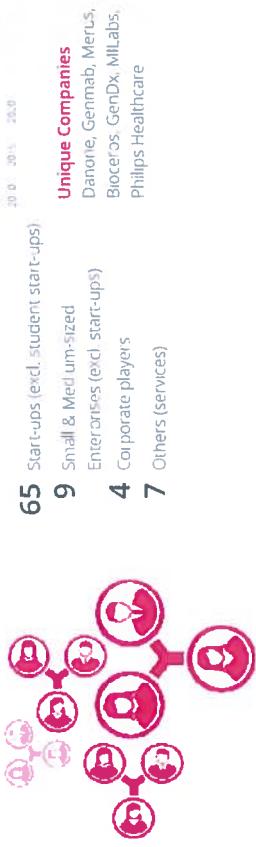
153,000 m²

Infrastructure

Train station Utrecht Central 5 km - 12 min by bus, city-train (2018)	Airport Amsterdam Airport Schiphol 30 km - 45 min by train, 38 min by car	Motorway A27 & A28 Direct access	Digital infrastructure Glass-fiber	City centre Utrecht 4 km - 10 min by bus, car, bicycle

85 Companies

Building capacity

1,236,000 m² Total building capacity (GFA) Green Utrecht Area

1,183,000 m² Real estate in use

53,000 m² Development space

100,000 m² Redevelopment space

Utrecht Science Park (USP) provides a vibrant, dynamic and exciting place to work, to study and to interact. It brings together competences from business, industry and academia in order to design and create healthier, safer and more sustainable cities for today and for subsequent generations. Institutions of basic and applied research, education and clinical care with top researchers, talented students and research companies make the Utrecht Science Park an attractive location for innovative research companies thanks to the completeness of the ecosystem. In addition to excellent educational programmes, there is a unique research infrastructure that is among the best in Europe.

Land lease: yes, 30 - 50 years
Land ownership: Utrecht University, UMCU, Municipality Utrecht
Zoning plan: De Uithof 2010, revision in 2018

€ 200 million 2010 - 2015

- Koningsberger
- GML
- Park & Ride
- Hubrecht Institute

€ 200 million 2016 - 2019

- Dantina (private)
- Life Science Incubator
- Jannah

51,700 Students

20,000 Utrecht University
3,000 University Medical Center Utrecht
28,700 TUU University of Applied Sciences

of whom 2,500 international students

- CBS-KNAW
- HU University of Applied Sciences
- Sciences Utrecht

Utrecht Science & Innovation Park is one of the main engines of growth and innovation in the most competitive region of Europe. In five years' time (until 2020), another 5,000 jobs will have been added to the USP community. In this way USP contributes to a regional ecosystem with the lowest unemployment rate in Europe. The excellent quality of its institutions and facilities and the outstanding expertise in Healthy Urban Living place Utrecht Science Park squarely among the top of the best European science parks. The strong collaboration with the other Dutch Science & Innovation Parks adds to the economic growth and competitiveness of the Netherlands.

Developments

27,400
22,600
20,400

2010 - 2015
2016 - 2019

€ 200 million 2010 - 2015

5,400 Utrecht University
11,000 University Medical Center Utrecht
3,400 TUU University of Applied Sciences Utrecht
300 Prinses Máxima Center
300 Central Military Hospital
1,300 Companies
900 Research institutions

Long-term vision Utrecht Science Park is one of the main engines of growth and innovation in the most competitive region of Europe. In five years' time (until 2020), another 5,000 jobs will have been added to the USP community. In this way USP

contributes to a regional ecosystem with the lowest unemployment rate in Europe. The excellent quality of its institutions and facilities and the outstanding expertise in Healthy Urban Living place Utrecht Science Park squarely among the top of the best European science parks. The strong collaboration with the other Dutch Science & Innovation Parks adds to the economic growth and competitiveness of the Netherlands.

**Open
Innovation
Strategy**

**World Class
Research
Institutes**

and to examine through community involvement people's legitimate and justifiable concerns. We do this by soliciting from our members what they want to happen in their local communities.

Pontes Medical is a community of health care professionals at UMC Utrecht that in collaboration with private companies invents and develops affordable and safe medical devices that bring health care closer to the patient at home.

Lab Utrecht is a lively, dynamic and exciting location to start or advance a life sciences enterprise. Lab offers access to research infrastructure, students and scientists of HU University of Applied Sciences, as well as the scientific community.

R&D FOCUS

Life sciences

- Life sciences
 - Public Health – One Health
 - Cancer
 - Molecular Life sciences
 - Regenerative medicine & stem cells
 - Healthcare innovation
 - Healthy Urban living

Sustainability

- Water
 - Climate & Ecosystems
 - Future Energy & Resources
 - Circular Economy
 - Smart Sustainable Cities

Every year, the Botanical Gardens host **Festival De Beschaving** that brings together 7000 young people to enjoy music, art and science.

Shared
R&D
facilities

Utrecht Science Park offers a unique research infrastructure, which is among the best of its kind in Europe. From a single professional and customer-oriented front office, we offer these research facilities to science-based solutions

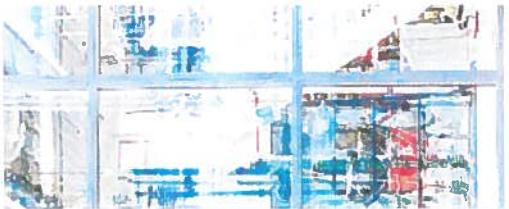
- Utrecht University Faculty of Sciences
 - Utrecht University Faculty of Veterinary Medicine
 - Utrecht University Faculty of Geosciences
 - Utrecht University Faculty of Social and Behavioural Sciences
 - Utrecht University Medical Center Utrecht
 - HU University of Applied Sciences
 - Advanced Research Center Chemical Building Blocks Consortium
 - Wilhelmina Children's Hospital

The newly developed Life Sciences Incubator brings innovative biotech start-ups together

Start-up facilities and programmes

Utrecht Science Park provides a wide range of facilities and services for start-ups and scale-ups, including corporate ventures.

Utrechting offers suitable support for increasing success and impact at various stages. It provides access to facilities, seed capital, training and feedback from a community of peers, experts and new talent.

Garage (Utrecht Experimentation Lab) is an open experimentation lab and co-working space where start-ups, researchers,

businessmen, businesswomen and students can turn their ideas and innovations into experiments.

The **Life Sciences Incubator (LSI)** is home to various innovative life sciences start-ups. The LSI comprises 4,000 m² of office space, laboratories and general facilities, including a reception desk and conferencing facilities.

StudentsInc (Next Generation Entrepreneur(s)) is the place where the students of HU University of Applied Sciences Utrecht can embark on a business venture, receiving the facilities and support required to develop a company of their own.

Community services & facilities

Facilities are scattered across the park, but mostly concentrated in the park centre. USP has a restaurant, supermarkets and shops, various informal and formal community activities and events are organised such as Festival deBeschaving, USP-café (12 times a year), a roof garden (De Dakruin) and seminar programmes. Several conference facilities are also available. Other facilities include a general practice, physiotherapy, childcare, a hairdresser, bicycle repair, ATMs, a printing office and an employment office.

Leisure

- Indoor & outdoor sports are concentrated at the sports centre (Olvm pos).
- The major annual sports event is the USP marathon with over 5,000 participants.
- The festival known as 'deBeschaving' is a major event, with some 7,000 visitors, organised in the Botanic Gardens.
- Pop-up cafe De Dakruin is a pop-up cafe on the upper level of the multi-storey car park that opens for one month every year.
- USP Cafes is a drinks party organised by Utrecht Science Park several times a year, for all organisations at or related to USP.
- Other events include pop-up restaurant 'De Maaltuin', organised in the Botanic Gardens, and SusTasty, a sustainable food festival.

Education & talents

Utrecht Science Park hosts 50,000 Bachelor's, Master's and PhD students. An extensive range of English-language programmes are provided, including 31 Master's programmes, over 200 courses for exchange students, and the largest summer school in Europe. The **Graduate School of Life Sciences** organises all education programmes in the Life Sciences and has gained a strong international reputation in biomedical and life sciences education and research. The **Utrecht Center for Entrepreneurship** provides entrepreneurial

Park ownership

Utrecht University, UMCU, Municipality of Utrecht

Decision makers/process

- Decision of Utrecht Science Park Foundation: initial point of contact for interested companies.

Management

Utrecht Science Park Foundation: account management, business development, front-office R&D facilities.

Commitment

Province of Utrecht, municipality of Utrecht, Utrecht University, University Medical Center Utrecht, HU University of Applied Sciences, Utrecht Economic Board Utrecht

Remarkable sustainability objects/achievements

- There is a cold and heat storage system in place.
- LED lighting is used in car parks.
- The LSI is the first laboratory building in the Netherlands to obtain an 'Outstanding' SREEM rating.
- Utrecht University and UMC Utrecht will install 6,500 solar panels at Utrecht Science Park. Annually, these panels will generate around 1.5 million kWh of electricity.

Park management

Site-related services

Public space, sweeping, pavements, winter maintenance, maintenance of green areas, security

Building-related services

Various a.o. cleaning, reception services (building specific), (chemical) waste management, free Wi-Fi.

Sciences & Health

Utrecht Science Park facilitates programmes that seek collaboration with its research institutes to facilitate their own research activities. Pre-started facilities, shared facilities for start-ups, scale-up and mature companies, as well as independent premises are available.

Contact

Utrecht Science Park Foundation

Floris de Gélder (Director)
Heidelberglaan 11
3584 CS Utrecht
T +31 30 800 4499
E: info@utrechtsciencepark.nl
W www.utrechtsciencepark.nl

Governance

USP welcomes and facilitates organisations and companies that seek collaboration with its research institutes to facilitate their own research activities. Pre-started facilities, shared facilities for start-ups, scale-up and mature companies, as well as independent premises are available.

Parking

6,000 spaces, paid

Park management

Site-related services

Public space, sweeping, pavements, winter maintenance, maintenance of green areas, security

Building-related services

Various a.o. cleaning, reception services (building specific), (chemical) waste management, free Wi-Fi.

Sciences & Health

Utrecht Science Park facilitates programmes that seek collaboration with its research institutes to facilitate their own research activities. Pre-started facilities, shared facilities for start-ups, scale-up and mature companies, as well as independent premises are available.

Contact

Utrecht Science Park Foundation

Floris de Gélder (Director)
Heidelberglaan 11
3584 CS Utrecht
T +31 30 800 4499
E: info@utrechtsciencepark.nl
W www.utrechtsciencepark.nl

Wageningen Campus

Gateway to smart food in a green world

Area:

50,000 m²

(additional 20,000 m² extension possible)

Building capacity:

950,000 m²

Development space:
1 000,000 m²

Infrastructure

Train station Ede-Wageningen	10 minutes
Airport Amsterdam Airport Schiphol	65 km - 10 min by bus
Eindhoven Airport	90 km - 1 hr by car, 1 hr 30 min by bus/train
Dusseldorf - Weeze	91 km - 1 hr by car
Eindhoven Airport	93 km - 1 hr by car, 2 hrs 30 min by bus/train
Dusseldorf - airport	141 km - 1 hr 30 min by car
Motorway A12	5 minutes
A12	3.7 km - 5 min by car
Digital infrastructure	Available
City centre Wageningen	7 min by car, 10 min by bus, 10 min by bike

196 Companies

155 Start-ups	70
35 Small & Medium-sized Enterprises (excl. start-ups)	2010: 2015 2010: 2015 2010: 2015
6 Corporate players	196

Building capacity

Unique Companies
FrieslandCampina,
Noldius, Keygene,
Solynta, M1, Kikkoman,
Mero-Group, Microos,
Dupont, Eurofins, Nuplex,
Dutch Sprouts

Land lease: Available

Land ownership: Wageningen University & Research, Municipality of Wageningen, various private partners

Zoning plan: Bestemmingsplan Wageningen (2010)

6,800 Jobs

2,250 Wageningen University
2,250 Wageningen Research
2,300 Companies

2010 - 2015

10,800 Students

10,000 Wageningen University
800 Stoas Vleutum (planned 2020)

of whom 2,200 international students
> 100 nationalities

2010 - 2015

Long-term vision
The following strategic goals have been defined in order to take the next step in the campus's development and become the world-leading campus in our domain:

- maintain the number one position in Europe and a top three position worldwide in the food and agro domain,
- provide an optimal and inspiring infrastructure for excellent science and research
- create a balanced mix of start-ups, incubators, small and medium-sized enterprises, and national and international corporations;
- attract leading industry players in the food, agro and bio-based sectors, encouraging them to conduct their research and development (R&D) activities at Wageningen Campus.

Open Innovation Strategy

On Wageningen Campus, we know that sharing knowledge is as important as developing knowledge, convinced as we are that this is the key to truly innovative solutions to the global problems of our age. This is why Wageningen Campus is designed as a meeting place for researchers, new and established entrepreneurs, and students in the fields of nutrition, food production, living environment and health. On Wageningen Campus the academic world, the business sector and the government collaborate on addressing today's major social issues: the world food problem, growing pressure on blue and green spaces, the demand for sustainable production, healthy food, the desperate need for alternatives to fossil fuels and the impact of climate change. These phenomena, but should rather be viewed as closely interlinked and, as such, suitable for tackling as a whole on Wageningen Campus.

Shared R&D facilities

- Wageningen University
- Wageningen Research
- Wageningen Environmental Research
- Wageningen Economic Research
- Wageningen Plant Research
- Wageningen Food & Biobased Research
- Wageningen Lifescience Research
- CDI
- NIOO-KNAW
- MARIN

On Wageningen Campus, we know that sharing knowledge is as important as developing knowledge, convinced as we are that this is the key to truly innovative solutions to the global problems of our age. This is why Wageningen Campus is designed as a meeting place for researchers, new and established entrepreneurs, and students in the fields of nutrition, food production, living environment and health. On Wageningen Campus the academic world, the business sector and the government collaborate on addressing today's major social issues: the world food problem, growing pressure on blue and green spaces, the demand for sustainable production, healthy food, the desperate need for alternatives to fossil fuels and the impact of climate change. These phenomena, but should rather be viewed as closely interlinked and, as such, suitable for tackling as a whole on Wageningen Campus.

R&D Focus

Healthy and Sustainable Food

Food, feed & biobased production (incl. food processing, food safety), circular economy, green materials, Nutrition (incl. healthy life style, life sciences, society & well-being).

WUR Shared Research Facilities

provide researchers the opportunity to use the advanced research equipment of WUR.

Healthy Living Environment

Natural resources & healthy living environment (incl. Green Climate Solutions & Green Cities).

Wageningen Campus offers a vibrant community of entrepreneurs in the fields of Food and AgTech

Wageningen University with advanced greenhouse facilities and experimental fields for crop research

Wageningen University with 10 000 students from over 100 nationalities Worldwide the number 1 University in agro & food (Nauk 2015-2016)

Community services & facilities

Wageningen Campus has several facility buildings incorporated in Campus Plaza (1006 m²) including a restaurant and catering facilities, a bookshop, coffee bar and bakery, as well as four restaurants in Wageningen University & Research buildings which are accessible to the public.

Wageningen Campus organises a number of programmes for local residents (cultural activities, sports, business & science cafés) and facilitates events such as Food Valley Expo, the Food Film Festival and F&A Next.

For meetings Wageningen Campus can provide formal and informal meeting and/or debating locations, such as the Amphitheatre and Impulse.

Sustainability

Wageningen Campus offers companies and organisations that are active in the field of agro food, bio-based economy and healthy living environment an array of options to set up on campus.

Our policy

Mission: 'To explore the potential of nature to improve the quality of life' and to become a leader in terms of sustainable business management. In 2030, 80% of the campus will be climate neutral, featuring with numerous examples of sustainable construction, energy efficiency and innovations.

(Energy vision 2030, Milieu Meerprijsplan 2015-2017)

Start-up facilities and programmes

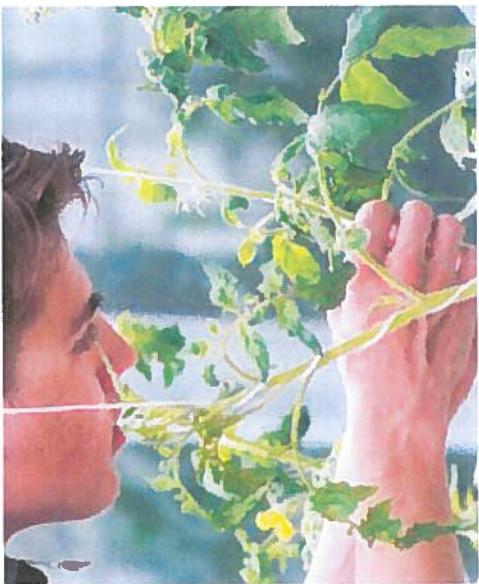
Wageningen Campus has a flourishing entrepreneurial community where new ideas and initiatives in the field of food & agrotechnology originate. Entrepreneurs are facilitated with flexible housing opportunities, support, coaching, and pre-seed capital. Forms of support vary from educational activities for university students in the StartUp, a complete range of network contacts and experts for Ag-Tech entrepreneurs or seed capital via StartUp location in an incubator at for instance Pilat Ultra or in one of the private incubators, such as Dutch Sprouts and Tournis Dynamic Innovations.

Governance

Campus ownership
Wageningen University & Research / multiple private owners
Park management
Wageningen University & Research, general maintenance, ICT

Decision makers/process

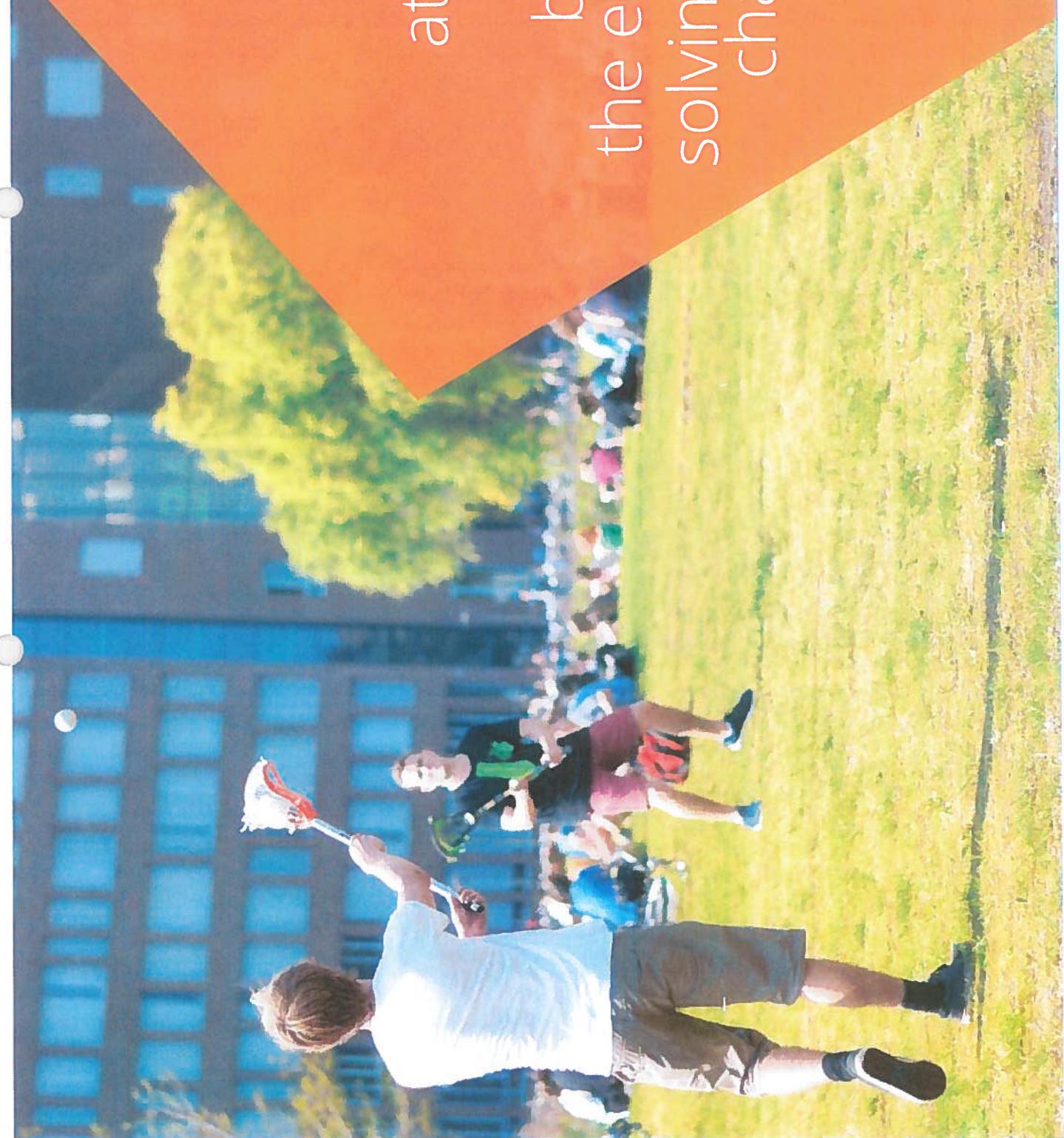
- Wageningen University & Research, university site (both initial point of contact for interested companies and contracts)
- B&S park, multiple private owners
- Management Wageningen University & Research, B&S Park owners
- Commitment Wageningen University & Research, B&S Park owners
- W: www.wageningencampus.nl
- E: info@wageningencampus.nl
- T: +31 (0)317 488 555
- A: Actio Akkermaalsbos 12
- P: 5708 WB Wageningen
- C: Petra Caessens (Manager Campus Development)

attracting
talent
boosting
the economy
solving global
challenges

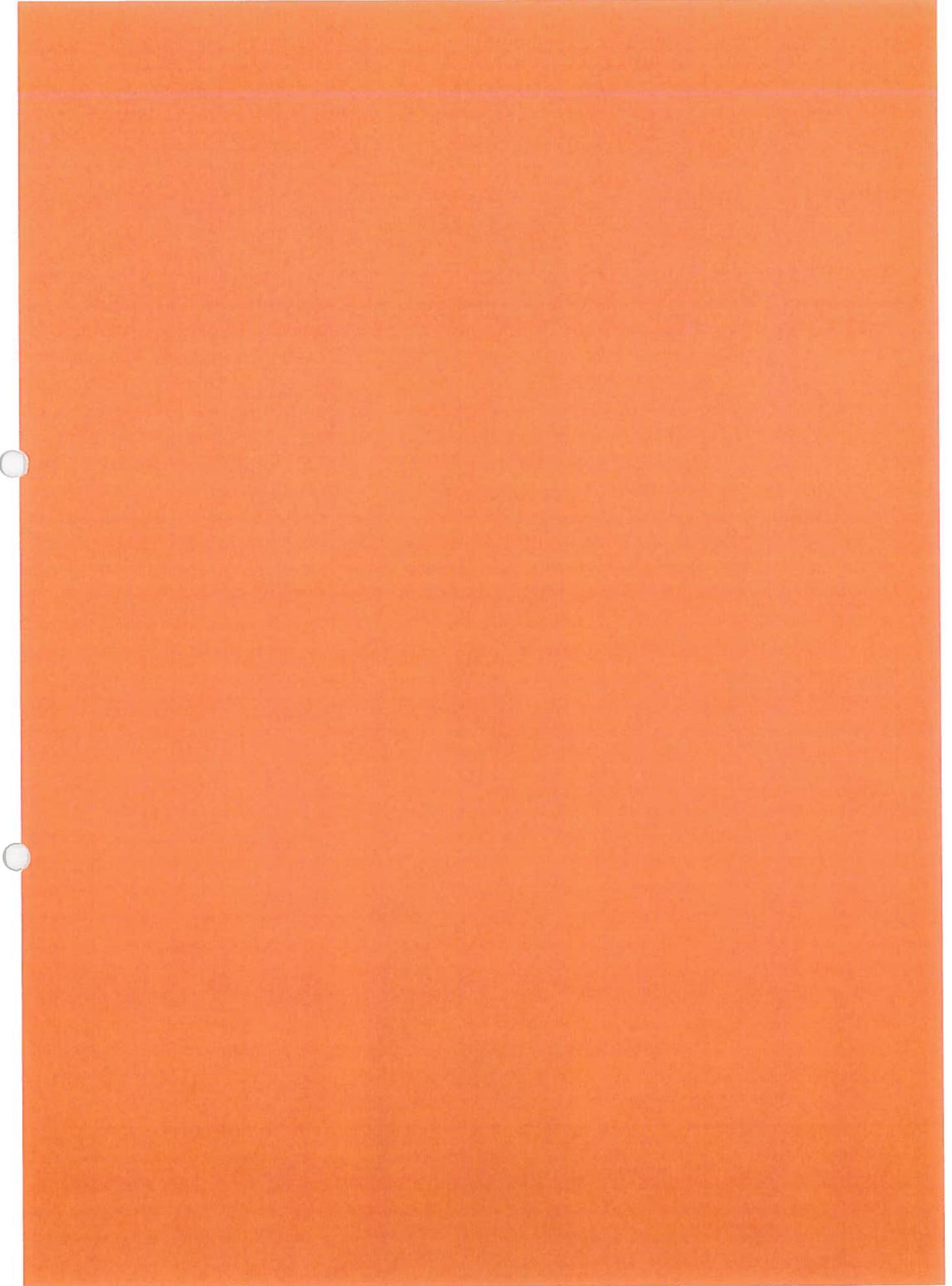
49

Collaboration

Design WAT ontwerpers, Utrecht
Translations Metamorfose Vertalingen Translations, Utrecht
Photography Science & Innovation Parks
Consult Buck Consultants International, Nijmegen
Michiel Linckens, province of Utrecht
Zalsman,
Heaven 42
Printing
Paper
Edition 400 copies
Contact Utrecht Science Park, +31 30 8002499
secretariaat@utrechtdisciplinepark.nl

September 2015

Canon Business Services
De heer M. Vranken
Hofdawarsweg 63
6161 DE GELEEN

Kenmerk: 201700706

Den Haag, 4 mei 2017

Geachte heer Vranken,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.I. Schippers

A handwritten signature consisting of several loops and strokes, with the name "Drs. E.I. Schippers" written below it in a smaller, printed-style font.

201706207

Informateur drs. E.I. Schippers
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Beste mevrouw Schippers,

Op zaterdag 22 april werd in meer dan 600 steden wereldwijd de March For Science gehouden. Meer dan een half miljoen mensen gingen de straat op om aandacht te vragen voor de rol die de wetenschap moet spelen in de samenleving. Een gezonde democratie baseert zich op feiten en bepaalt vervolgens het optimale beleid. Beleid is een politieke kwestie, maar voor het betrouwbaar vaststellen van feiten is de wetenschappelijke methode essentieel. Alternatieve feiten bestaan niet en wetenschap is niet ook maar een mening.

Wij hebben, als 9 privépersonen, de Nederlandse March For Science georganiseerd. Hoewel geen van ons enige eerdere ervaring had in het organiseren van protesten, is onze bijeenkomst in Amsterdam een groot succes geworden. De manifestatie was met meer dan 3000 deelnemers, wetenschappers en niet-wetenschappers, een van de grootste buiten de VS. Daarnaast hebben alle grote partijen binnen de wetenschap, van de universiteiten, hogescholen en onderwijsvakbonden tot de medische collectebusfondsen, studentenorganisaties en amateurwetenschappers zich bij ons aangesloten. De belangstelling van lokale, nationale en internationale pers was overweldigend. Dit onderwerp leeft en de politiek wordt met argusogen bekeken.

22 april, earth day, was internationaal gekozen, maar valt samen met uw werk : het vormen van een kabinet dat een cruciale rol zal spelen in de toekomst van Nederland, Europa en de Verenigde Naties.

Als niet-politieke organisatie doen wij een beroep op u om in dit proces de wetenschappelijke consensus serieus te nemen. Of het nu gaat om volksgezondheid, klimaat of immigratie- en Integratiecijfers: wetenschap zonder beleid blijft wetenschap; beleid zonder wetenschap is alleen maar gokken.

Met vriendelijke groet, namens de organisatie van de Nederlandse March for Science,

Prof.dr. MA Frens
info@marchforscience.nl

Erasmus Universiteit Rotterdam
Prof. dr. M.A. Frens
Postbus 1738
Kamer UC 300
3000 DR ROTTERDAM

Kenmerk: 201700708

Den Haag, 8 mei 2017

Geachte heer Frens,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. P.M. Schippers

A handwritten signature consisting of several loops and lines, with the name "Drs. P.M. Schippers" written below it in a cursive hand.

